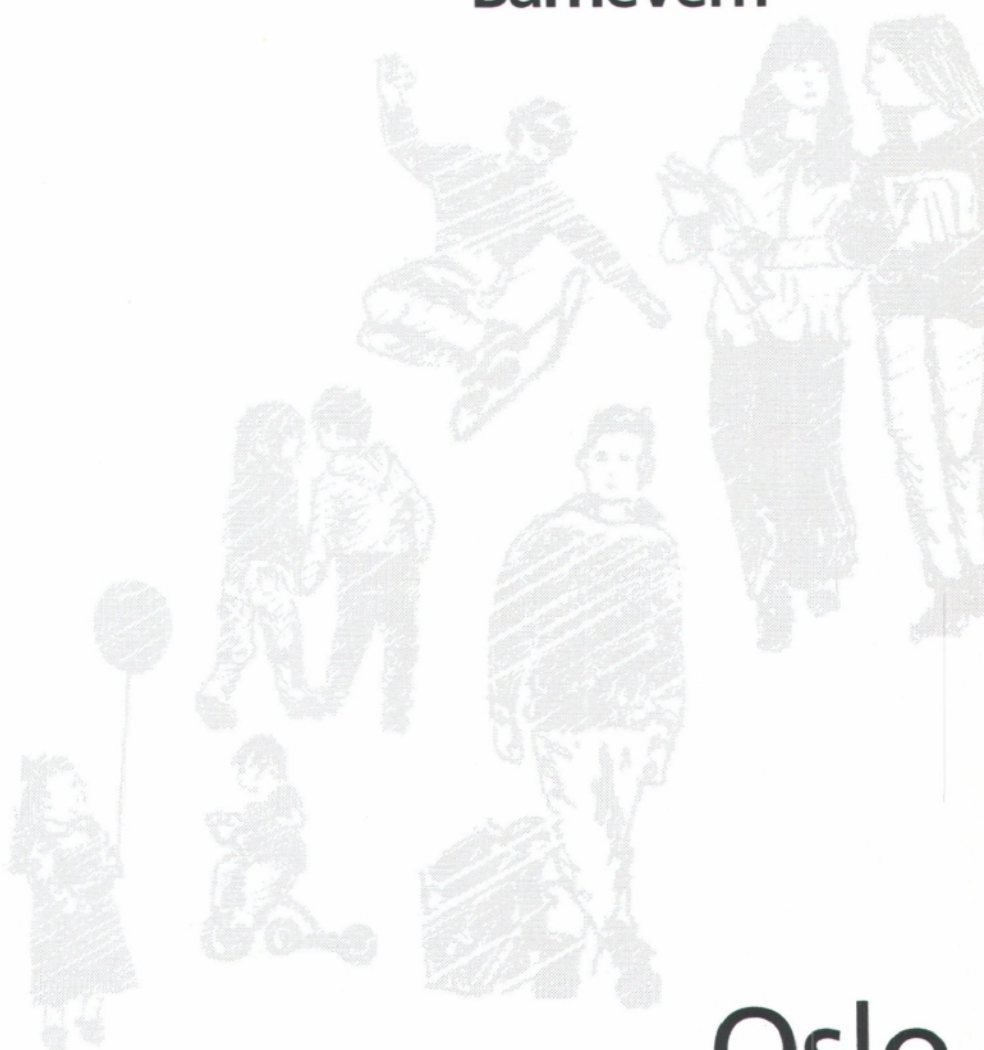

Barn og unge

Aktuell statistikk

Del 2: Barnehage
Skole
Arbeid
Økonomi
Barnevern

Oslo

Barn og unge. Aktuell statistikk

I *Barn og unge. Aktuell statistikk* blir statistikk på ulike emneområder publisert. Alle tall dekkjer barn og unge under 18 år.

Barn og unge. Aktuell statistikk kjem ut i to delar, med ulike emne. Del 1 (gjeve ut i mars 1998) dekkjer barn i folkemengda, familieforhold, helse, kriminalitet og fritid. Del 2 (dette heftet) tek for seg barn i barnehagar, utdanning, arbeid, økonomiske forhold og barnevern.

Hugs å gje opp kjelde: *Barn og unge. Aktuell statistikk*/Statistisk sentralbyrå.

Ansvarleg seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Elisabetta Vassenden.

Redaksjonsmedarbeidar: Ingvild Hauge, tlf. 62 88 52 24, faks 62 88 52 89, e-post: ingvild.hauge@ssb.no.

Redigering: Anne Skarateppen, Randi Hansen Øiseth.

Prisar: Kr 50,- inkl. mva pr. hefte. Pakkepris (19 fylkeshefte og hefte med landstal) kr 600,- inkl. mva.

Spørsmål om sal kan rettast til: Statistisk sentralbyrå, Salg- og abonnementservice, 2225 Kongsvinger, tlf. 62 88 55 00, faks 62 88 55 95, e-post: salg-abonnement@ssb.no.

ISBN 82-537-4610-5

Elektronisk formidling

Forutan papirutgåva finst publikasjonen i elektronisk versjon under SSB si webteneste på Internett. Adressa er <http://www.ssb.no>. Gjennom bruk av Acrobat kan ein lese og skrive ut teksten, og tabellane kan lastast ned i Excel.

På førespurnad kan ein diskett-versjon bli gjort tilgjengeleg.

Andre tabellar

Spesialtabellar kan tingast frå Statistisk sentralbyrå.

Standardteikn

Standardteikn i tabellar	Symbol
Tal er umogleg	.
Oppgåve manglar	..
Oppgåve manglar førebels	...
Tal kan ikkje offentleggjerast	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte eininga	0
Mindre enn 0,05 av den brukte eininga	0,0
Førebels tal	*
Brot i den loddrette serien	—
Brot i den vassrette serien	
Retta sidan førte utgåve	r

Innhald

1. Barn i barnehagar	3
2. Barn og unge i skolen	11
3. Unge på arbeidsmarknaden	21
4. Barn og økonomi	25
5. Barn og unge i barnevernet	33

Innleiing

Barn og unge. Aktuell statistikk samlar Statistisk sentralbyrå (SSB) sine data om barn og unge og presenterer regionale tal med korte artiklar, tabellar og figurar.

Barn og unge. Aktuell statistikk vert gjeve ut som 1 landshefte og 19 fylkeshefte. Landssamandraget gjev tal for landet i heilskap og for dei enkelte fylka der det har vore mogeleg. Tala i fylkeshefta er på kommunenivå, eller på fylkes- og landsnivå om statistikken ikkje let seg brette ned til mindre geografiske einingar.

Publikasjonen kjem i to delar. Del 1 (gjeve ut i mars 1998) dekkjer barn i folkemengda, familieforhold, barn si helse, deira kontakt med rettsvesenet og fritida til barn. Del 2, som dette heftet inngår i, inneheld desse emna: Barn i barnehagar, barn og unge i skolen, unge på arbeidsmarknaden, barn og økonomi, og barn og unge i barnevernet.

Barn er i denne publikasjonen definerte som personar under 18 år, dvs. under myndig alder. Dette er i tråd med norsk lov og FNs konvensjon om barnerettane. I enkelte tilfelle vil tabellane dekkje større eller kortare aldersspenn, avhengig av kva som er føremålstenleg og/eller finst om tema.

Dei nyaste tilgjengelege tala er tekne med, dvs. hovudsakleg frå perioden 1995-1997.

Publikasjonen er tilgjengeleg på SSB si webside på Internett. Webadressa er <http://www.ssb.no>. Den elektroniske versjonen skal etter planen oppdaterast framover.

Ei undersøking gjennomført av Norsk senter for barneforskning i 1994 (Arbeidsrapport nr. 15) avslørte at statistikk i lita utstrekning vart teke i bruk i ulike vedtaksprosessar. Håpet er at denne publikasjonen, som samlar mykje informasjon, kan gjere statistikk om barn og unge lettare tilgjengeleg og vere til hjelp for alle som interesserer seg for, og arbeider med barn, det vere seg planleggjarar i kommunar og fylke, politikarar, personar som har sitt daglege virke blant barn, og folk generelt.

Barne- og familiedepartementet har finansiert utarbeidinga av publikasjonen. Representantar frå Barneombudet og Norges forskningsråd har gjeve faglege innspel til projektet.

1. Barn i barnehagar

I Oslo hadde 23 900 barn plass i barnehagar pr. 15. desember 1997. For barn 1-5 år gav dette ein dekningsgrad på 74 prosent. Av dei 7 100 tilsette i barnehagane i Oslo hadde 1 900 godkjend førskolelærarutdanning.

Barnehagen den vanlegaste tilsynsordninga
I 1995 var barnehageplass ei langt vanlegare tilsynsordning for barn under skolepliktig alder enn private ordningar var. Dette syner landstal frå levekårsundersø-

kinga dette året, gjeve i tabell 1.1. Tilsyn i barnehage var vanlegast uansett kor gammalt barnet var. Likevel, dess eldre barna var, dess fleire gjekk i barnehage. Av barna i alderen 4-6 år hadde 55 prosent eit pedagogisk tilbod i barnehage.

1.1. Tilsynsordningar for barn 0-6 år i ulike aldersgrupper og familietypar. 1995. Prosent

Tilsynsordning	Alder			Familietype	
	Alle	0-3 år	4-6 år	Einslege forsørgjarar	Par med barn
Privat tilsynsordning	15	19	10	12	15
Barnehage e.l.	38	25	55	61	35
Tal på observa-sjonar	2 035	563	409	147	1 888

Kjelde: NOS Levekårsundersøkelsen 1995, SSB.

Einslege forsørgjarar nytta i større grad barnehagetilbodet enn par med barn. 61 prosent av dei einslege forsørgjarane hadde barn i barnehage, medan 12 prosent nytta dagmamma, slektningar eller andre liknande private tilsynsordningar.

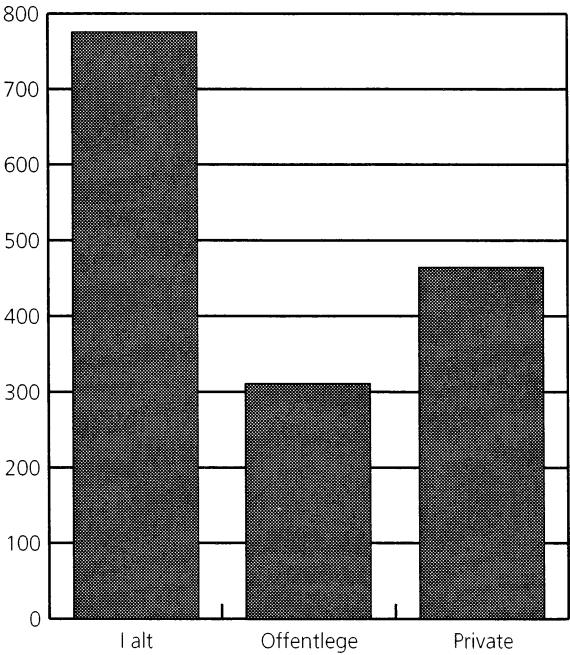
Ingen bydelar utan barnehagetilbod
I Oslo var det 776 barnehagar pr. 15. desember 1997 (tabell 1.2). Fleirtalet av desse var private barnehagar, høvesvis 60 prosent private og 40 prosent offentlege. Ingen av bydelane var utan barnehagetilbod.

1.2. Barnehagar, barn og tilsette. Bydel. 15. desember 1997

	Barnehagar			Tilsette		Barn i barnehagar		
	I alt	Offentlege	Private	I alt	Med godkjend førskolelærarutdanning	I alt	Pr. 1 000 barn 0-5 år	
							I alt	Med opphalds-tid 31 timar og meir pr. veke
Heile landet	6 260	2 971	3 289	51 793	14 884	184 514	507	335
Oslo	776	311	465	7 139	1 937	23 916	611	557
Bygdøy-Frogner	26	6	20	179	58	660	636	600
Uranienborg-Majorstuen	22	10	12	193	55	690	623	563
St.Hanshaugen-Ullevål	53	22	31	568	156	1 796	1 020	981
Sagene-Torshov	27	18	9	253	76	771	484	429
Grünerløkka-Sofienberg	25	18	7	322	83	1 135	558	452
Gamle Oslo	25	12	13	331	67	1 066	445	405
Ekeberg-Bekkelaget	38	6	32	199	52	678	500	480
Nordstrand	38	4	34	229	63	795	586	570
Søndre Nordstrand	53	28	25	600	162	2 118	597	511
Lambertseter	12	9	3	110	25	375	504	446
Bøler	18	9	9	187	54	694	623	534
Manglerud	23	8	15	149	44	551	631	510
Østensjø	24	8	16	198	56	589	492	465
Helsfyr-Sinsen	20	6	14	209	68	770	530	480
Hellerud	20	14	6	244	64	759	629	551
Furuset	40	25	15	468	102	1 550	608	557
Stovner	30	28	2	367	97	1 083	623	506
Romsås	8	8	-	101	28	334	497	408
Grorud	25	13	12	247	54	727	536	466
Bjerke	30	17	13	290	83	937	520	481
Grefsen-Kjelsås	30	4	26	243	83	903	645	592
Sogn	39	7	32	326	92	1 043	781	763
Vinderen	60	8	52	404	96	1 402	885	865
Røa	37	12	25	332	103	1 082	604	582
Ullern	53	11	42	390	116	1 408	666	653

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Figur 1.1. Barnehagar, etter eigarform. Oslo. 15. desember 1997. Absolutte tal

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Statistikken over barnehagar er utarbeidd på grunnlag av årsmeldingar frå den einskilde barnehage. Statistikken omfattar alle godkjende barnehagar. Her er opplysingar om talet på barn som er melde inn pr. 15. desember, tal på institusjonar, tilsette og årsverk.

Tala i denne publikasjonen er dels bydelstal, dels fylkestal. Regionalt nivå står i tabelltittelen.

Sjå NOS Barnehager 1997, SSB for fleire opplysingar, mellom anna indikatorar på kommunenivå.

23 900 barn hadde plass i desse barnehagane. 61 prosent av barn 0-5 år i Oslo hadde barnehageplass. Nær 56 prosent hadde heildagsplass, det vil seie at dei hadde ei avtala opphaldstid på 31 timar eller meir kvar veke.

Barnehagedekninga totalt låg over landsgjennomsnittet, men det var store variasjonar mellom bydelane (sjå tabell 1.4 i tillegg). St. Hanshaugen-Ullevål skil seg ut som den klart beste (størst dekning). Bydelen har over 100 prosent dekning, noko som kjem av at andre bydelar kjøper plassar der. Gamle Oslo med sine 25 barnehagar med 1 066 barn har klart lågast barnehagedekning.

På landsbasis var det 51 800 tilsette i barnehagane, og 14 900 av desse hadde godkjend førskolelærarutdanning. I Oslo-barnehagane hadde om lag 1 900 av dei drygt 7 100 tilsette slik utdanning.

Barnehage er i lov om barnehagar av 6. juni 1975 definert som ei pedagogisk tilrettelagd verksemd på dagtid for barn under opplæringspliktig alder. Barne- og familiedepartementet fastset forskriftene og retningslinjene for barnehagane.

Ein familiebarnehage er ein barnehage som organiserer si verksemd i private heimar. Ein førskolelærer skal vere tilsett som pedagogisk rettleiar. Førskolelæraren skal vere knytt anten til ein vanleg barnehage eller til den kommunale administrasjonen.

Ein open barnehage er ein barnehage med fast opningstid. Ei viss mengd barn er innmelde i barnehagen, men dei har ikkje avtala fast opphaldstid (timar og/eller dagar).

Familiebarnehagane har heiltidsplassar

Tabell 1.3 syner at 2 800 heimar vart brukte til familiebarnehagar i Noreg pr. 15. desember 1997. I dette ligg både offentlege og private familiebarnehagar. Dei private familiebarnehagane utgjorde 71 prosent av familiebarnehagane (1 975 av 2 794 heimar) og hadde 77 prosent av barna.

Nær 13 800 barn hadde på landsbasis plass i familiebarnehagar. 74 prosent av desse hadde ei avtala opphaldstid på 31 timar eller meir kvar veke.

Det var flest barn i familiebarnehagar i Akershus, rekna i absolutte tal.

3 200 barn i heile landet gjekk i opne barnehagar. Sør-Trøndelag hadde det største talet på barn i slike barnehagar. Meir enn ein firedel (nær 28 prosent) av alle barna i opne barnehagar i landet hadde barnehageplass i Sør-Trøndelag.

Barnehagedekning på 74 prosent for barn 1-5 år

Av dei som gjekk i barnehagar i Oslo, hadde 85 prosent ei avtala opphaldstid på 41 timar og meir kvar veke. Det nest mest vanlege var å ha ei opphaldstid i barnehagen på 31-40 timar i veka.

Opphaldstida til eit barn syner til avtala opphaldstid pr. veke, ikkje faktisk opphaldstid. Opphaldstid over 31 timar pr. veke blir rekna som heiltid, medan all opphaldstid under 31 timar i veka blir rekna som deltid/deltidsplass.

I Oslo hadde 55,7 prosent barn i alderen 0-5 år ei avtala opphaldstid i barnehage på 31 timar og over (heiltidsplass). Dette er høgare enn tilsvarande tal for heile landet, som var 33,5 prosent. Her er det store

1.3. Familiebarnehagar og opne barnehagar. Talet på heimar og barn i familiebarnehagar, etter eigarforma til barnehagen og barn i opne barnehagar. Fylke. 15. desember 1997

	Offentlege familiebarnehagar				Private familiebarnehagar			
	Heimar i alt	Heimar	Barn		Heimar	Barn		Talet på barn i opne barnehagar
			I alt	Med avtala opphaldstid 31 timar eller meir pr. veke		I alt	Med avtala opphaldstid 31 timar eller meir pr. veke	
Heile landet	2 794	819	3 181	2 558	1 975	10 610	7 684	3 178
Østfold	119	43	188	159	76	478	322	97
Akershus	589	169	545	506	420	1 797	1 627	213
Oslo	370	17	63	63	353	1 350	1 313	320
Hedmark	102	19	101	64	83	576	292	146
Oppland	73	10	37	12	63	460	206	14
Buskerud	128	58	249	189	70	411	330	48
Vestfold	112	25	121	77	87	537	385	175
Telemark	76	12	45	27	64	413	221	154
Aust-Agder	68	16	67	52	52	415	169	46
Vest-Agder	136	16	83	49	120	868	459	187
Rogaland	238	191	621	544	47	276	181	539
Hordaland	240	95	388	335	145	817	591	160
Sogn og Fjordane .	42	16	93	57	26	176	101	-
Møre og Romsdal .	68	14	75	28	54	379	238	65
Sør-Trøndelag	132	32	122	113	100	442	376	883
Nord-Trøndelag	92	29	139	82	63	385	230	45
Nordland	83	16	74	54	67	417	306	54
Troms	70	17	63	55	53	272	208	20
Finnmark	52	24	107	92	28	129	117	-
Svalbard	4	-	-	-	4	12	12	12

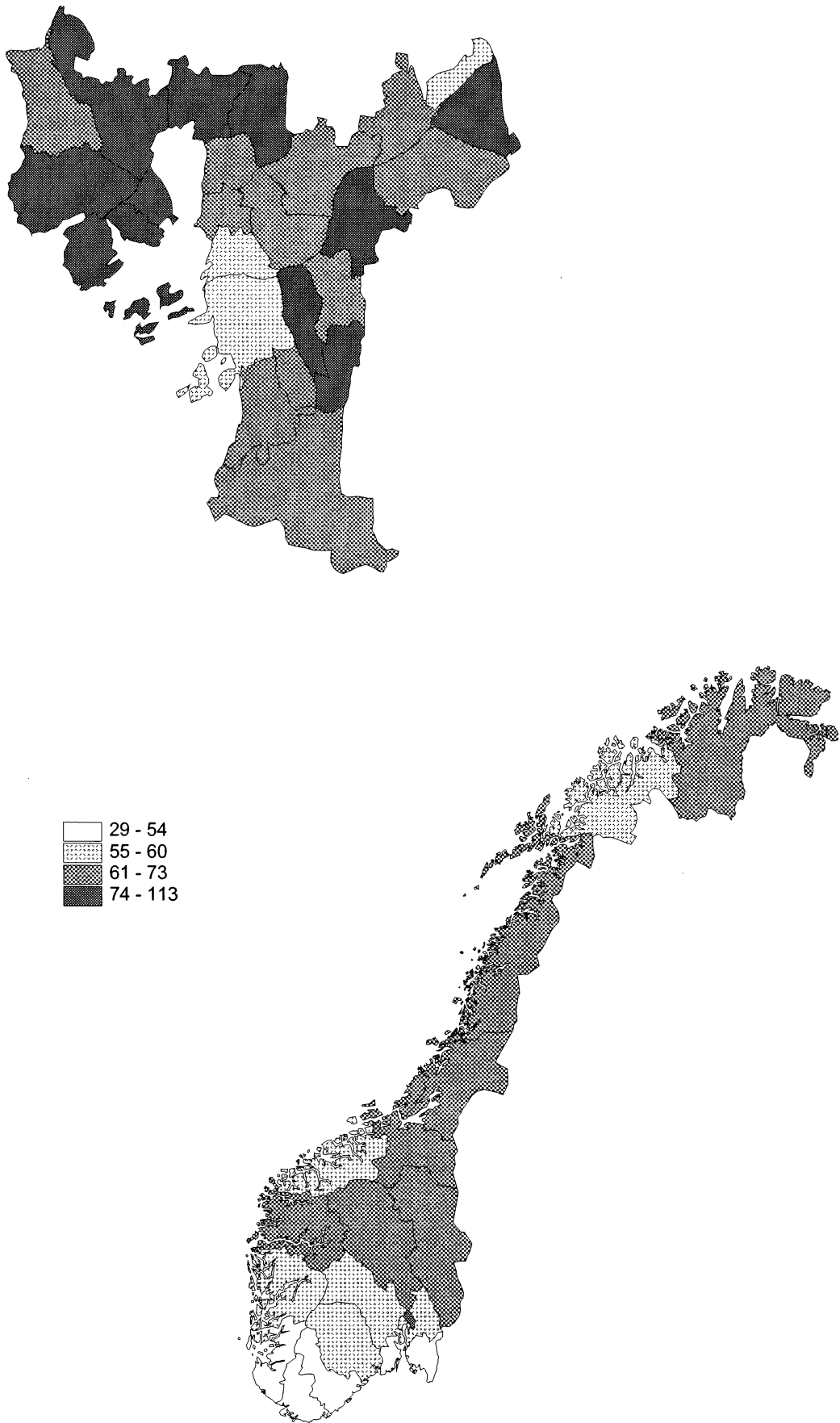
Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

1.4. Barn i barnehagar, etter avtala opphaldstid pr. veke. Bydel. 15. desember 1997

	Opphaldstid. Timar pr. veke						Barn i barnehage pr. 1 000 barn		Med opphaldstid 31 timar eller meir pr. veke
	I alt	6-15	16-20	21-30	31-40	41 og over	0-5 år	1-5 år	
Heile landet	184 514	11 763	14 110	36 707	10 318	111 616	507	599	335
Oslo	23 916	666	694	773	1 517	20 266	611	740	557
Bygdøy-Frogner	660	-	-	38	77	545	636	809	600
Uranienborg-Majorstuen	690	48	-	18	55	569	623	830	563
St.Hanshaugen-Ullevål ...	1 796	-	25	44	36	1 691	1 020	1 317	981
Sagene-Torshov	771	30	58	-	64	619	484	607	429
Grünerløkka-Sofienberg	1 135	124	-	92	103	816	558	710	452
Gamle Oslo	1 066	-	40	57	38	931	445	558	405
Ekeberg-Bekkelaget	678	-	2	26	92	558	500	591	480
Nordstrand	795	-	18	4	125	648	586	689	570
Søndre Nordstrand	2 118	-	239	67	1	1 811	597	692	511
Lambertseter	375	30	1	12	75	257	504	607	446
Bøler	694	65	-	34	28	567	623	752	534
Manglerud	551	22	65	19	32	413	631	766	510
Østensjø	589	-	16	17	34	522	492	609	465
Helsfyr-Sinsen	770	34	-	39	26	671	530	667	480
Hellerud	759	49	18	27	38	627	629	737	551
Furuset	1 550	98	1	32	41	1 378	608	722	557
Stovner	1 083	96	108	-	48	831	623	737	506
Romsås	334	-	60	-	18	256	497	591	408
Grorud	727	39	-	56	58	574	536	642	466
Bjerke	937	29	-	41	37	830	520	629	481
Grefsen-Kjelsås	903	-	20	53	39	791	645	775	592
Sogn	1 043	2	3	20	57	961	781	915	763
Vinderen	1 402	-	-	31	130	1 241	885	1 014	865
Røa	1 082	-	19	21	166	876	604	728	582
Ullern	1 408	-	1	25	99	1 283	666	796	653

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Figur 1.2. Barnehagedekning for barn 1-5 år. Bydelar i Oslo og fylke. 15. desember 1997. Prosent

Kartgrunnlag: Statens kartverk

1.5. Barn i barnehagar, etter alder. Bydel. 15. desember 1997

										Barn i barnehage pr. 1 000 barn		
		Alder										
I alt		0 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år og over	Uopp- gjeve	0-5 år	1-5 år	
Heile landet	184 514	1 580	18 723	29 776	40 794	45 012	47 691	660	278	507	599	
Oslo	23 916	322	3 438	4 393	4 994	5 212	5 304	100	153	611	740	
Bygdøy-Frogner	660	7	96	128	149	136	136	8	-	636	809	
Uranienborg-Majorstuen ..	690	8	113	127	137	118	136	3	48	623	830	
St.Hanshaugen-Ullevål	1 796	51	349	383	363	314	332	4	-	1 020	1 317	
Sagene-Torshov	771	17	120	157	164	153	156	4	-	484	607	
Grünerløkka-Sofienberg ...	1 135	23	183	269	220	209	191	-	40	558	710	
Gamle Oslo	1 066	6	122	168	268	244	256	2	-	445	558	
Ekeberg-Bekkelaget	678	8	93	124	123	165	161	4	-	500	591	
Nordstrand	795	8	92	143	147	180	219	6	-	586	689	
Søndre Nordstrand	2 118	29	269	334	449	497	531	9	-	597	692	
Lambertseter	375	4	30	74	70	96	97	4	-	504	607	
Bøler	694	7	93	115	128	147	134	5	65	623	752	
Manglerud	551	2	71	90	115	132	139	2	-	631	766	
Østensjø	589	-	74	101	125	136	153	-	-	492	609	
Helsfyr-Sinsen	770	14	119	149	161	166	159	2	-	530	667	
Hellerud	759	16	107	126	179	169	160	2	-	629	737	
Furuset	1 550	32	212	274	335	316	377	4	-	608	722	
Stovner	1 083	16	139	204	227	248	249	-	-	623	737	
Romsås	334	6	32	60	66	81	89	-	-	497	591	
Grorud	727	8	99	120	145	192	161	2	-	536	642	
Bjerke	937	11	133	161	187	216	228	1	-	520	629	
Grefsen-Kjelsås	903	3	128	181	183	212	190	6	-	645	775	
Sogn	1 043	8	219	214	194	215	189	4	-	781	915	
Vinderen	1 402	19	220	232	311	297	311	12	-	885	1 014	
Røa	1 082	1	155	199	216	248	255	8	-	604	728	
Ullern	1 408	18	170	260	332	325	295	8	-	666	796	

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Dekningsgrad = delen barn i barnehagar i forhold til barn i alt i aldersgruppa 0-5/1-5 år.

Manglande oversikt over *etterspurnad* etter barnehageplassar er ein gjennomgåande mangel i statistikken.

variasjonar mellom bydelane (sjå tabell 1.4). Ingen bydelar hadde verdi under landsgjennomsnittet, medan ni av dei låg over kommunesnittet.

I Oslo hadde 61 prosent av barna i aldersgruppa 0-5 år plass i barnehage ved utgangen av 1997. Tilsvarende tal for aldersgruppa 1-5 år var 74 prosent.

Ordninga med utvida svangerskapspermisjon gjev alle kvinnelege arbeidstakarar rett på fødselspengar i 42 veker med full løn eller 52 veker med 80 prosent løn. Fire veker av stønadsperioden er atterhalde far (fedrekvote). Tidskonto-ordninga er òg eit alternativ for småbarnsforeldre. Behovet for barnehageplassar til 0-åringar er derfor mindre enn for andre alderssteg. Dekningsgraden for aldersgruppa 1-5 år gjev derfor meir relevant informasjon enn dekningsgraden for gruppa 0-5 år.

Dess eldre, dess fleire med barnehageplass

Dess eldre barna blir, dess fleire barn har plass i barnehage. I Oslo var få 0-åringar innmelde i barnehagane pr. 15. desember 1997 (jf. tabell 1.5). Småbarn med barnehageplass, det vil seie 1-2-åringane, utgjorde 33 prosent av barnehagebarna, medan 3-5-åringane talde 15 510 eller 65 prosent.

Alder blir rekna i fylde år ved utgangen av 1997.

Oslo skilde seg ikkje nemneverdig ut frå resten av landet. Også for heile landet var det ein auke i talet på barn i barnehage dess eldre barna var. På landsbasis var mindre enn 1 prosent av 0-åringane i barnehage.

8 700 barn frå språklege og kulturelle minoritetar i norske barnehagar

Tabell 1.6 syner at ved utgangen av 1997 hadde 3 374 barn plass i barnehage på grunnlag av paragraf 9 i barnehagelova, på landsbasis. Desse barna utgjorde snautt 2 prosent av alle barnehagebarna i landet, og dei var hovudsakleg å finne i offentlege barnehagar. “Paragraf 9-barna” utgjorde 0,9 prosent av alle barn i alderen 0-5 år i landet, og i Oslo utgjorde dei 1,2 prosent.

1.6. Barn med særlege behov og barn frå språklege og kulturelle minoritetar med morsmåltrening, etter talet på timar pr. veke. Fylke. 15. desember 1997								
Barn med særlege behov					Barn frå språklege og kulturelle minoritetar			
Barn som er tekne opp etter paragraf 9 i barnehagelova		Andre barn med særlege behov		Av desse barn med morsmåltrening			Barn med morsmåltrening pr. 1 000 framandspråklege barn	
I alt	Av desse barn som får tilkjend ekstra ressursar	I alt	Av desse barn som får tilkjend ekstra ressursar	I alt	6-25 timar	26 timar eller meir		
Heile landet	3 374	2 892	4 514	2 591	8 734	2 752	1 860	528
Østfold	151	127	230	137	239	85	33	494
Akershus	333	291	567	393	596	111	61	289
Oslo	469	327	527	255	3 903	1 252	975	571
Hedmark	105	96	178	112	209	87	72	761
Oppland	99	94	146	90	162	40	23	389
Buskerud	176	152	224	129	371	131	101	625
Vestfold	139	132	172	112	264	103	70	655
Telemark	104	94	177	112	210	76	45	576
Aust-Agder	66	58	119	41	105	27	19	438
Vest-Agder	113	89	141	61	555	86	42	231
Rogaland	349	332	455	268	500	231	14	490
Hordaland	372	314	414	168	480	148	95	506
Sogn og Fjordane	58	54	71	46	102	19	38	559
Møre og Romsdal	165	150	196	116	160	76	32	675
Sør-Trøndelag	210	189	229	149	365	119	107	619
Nord-Trøndelag .	93	85	139	90	68	21	3	353
Nordland	203	160	295	159	184	39	68	582
Troms	111	100	128	93	109	22	29	468
Finnmark	58	48	106	60	152	79	33	737
Svalbard	-	-	-	-	-	-	-	-

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

Paragraf 9 i barnehagelova har denne ordlyden: “Kommunen har ansvar for at barn med funksjonshemminger så langt det er mulig, får plass i vanlig barnehage. Barnet skal ha prioritet ved opptak såfremt det kan ha nytte av oppholdet.” Barn med særlege behov kan få tilkjend ekstra ressursar i form av friplass, ekstra utstyr i barnehagen, ekstra tilsett hjelp og anna.

Framandspråklege/minoritetsspråklege barn er alle barn som snakkar eit anna språk enn norsk, svensk, dansk eller engelsk som morsmål.

Oslo var det fylket som hadde flest barn som var tekne opp via denne lovparagrafen, med 469 barn.

I tillegg var det 4 514 andre barn med særlege behov i barnehagane rundt om i landet. Vel 57 prosent av desse fekk ekstra ressursar. 2 890 eller nær 86 prosent av barna som fekk barnehageplass på grunnlag av paragraf 9, fekk ekstra ressursar.

Det var i alt 8 734 barn frå språklege og kulturelle minoritetar (framandspråklege barn) i barnehagar i

Noreg. Oslo hadde, både absolutt og relativt til talet på barn i barnehage, klart flest barnehagebarn frå språklege og kulturelle minoritetar. Dette er i tråd med busetjingsmønsteret for personar frå språklege og kulturelle minoritetar i Noreg i dag, med sterk konsentrasjon av minoritetsspråklege i hovudstaden.

Minoritetsspråklege barnehagebarn får tilbod om morsmåltrening, og tala pr. 15. desember 1997 syner at dei fleste barna som tok imot dette tilbodet, fekk morsmåltrening i 6-25 timar pr. veke.

Ikkje alle barn frå språklege og kulturelle minoritetar har morsmåltrening i barnehagen. Om lag 53 prosent av alle dei som var framandspråklege, hadde morsmåltrening i 6 timar eller meir kvar veke.

81 prosent av styrarane hadde godkjend utdanning

I Oslo var det i alt drygt 7 100 tilsette som utførte 6 100 årsverk i 1997. Av desse var 730 tilsette som styrarar, 1 480 pedagogiske leiarar og om lag 3 700 assistentar. Assistentane utgjorde 52 prosent av alle tilsette (sjå tabell 1.7).

1.7. Tilsette og årsverk i barnehagar, etter stilling. Bydel. 15. desember 1997

	Alle stillingar		Styrar		Pedagogisk leiar		Assistent		Tospråkleg assistent		Anna pedagogisk personale		Vaktmeister, reingjering mv.	
	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk	Til-sette	Års-verk
Heile landet	51 793	39 311	6 145	4 662	9 757	8 372	27 054	22 450	1 164	563	2 679	1 644	4 994	1 620
Oslo	7 139	6 117	731	580	1 484	1 402	3 718	3 392	350	238	343	268	513	236
Bygdøy-Frogner ..	179	161	24	18	37	36	102	98	1	1	8	6	7	2
Uranienborg-Majorstuen	193	173	21	18	42	40	108	102	5	3	10	7	7	3
St.Hanshaugen-Ullevål	568	517	54	48	122	118	319	300	9	8	27	22	37	20
Sagene-Torshov ...	253	225	27	25	55	50	131	122	15	11	14	10	11	8
Grünerløkka-Sofienberg	322	282	23	22	76	72	119	113	57	45	23	17	24	13
Gamle Oslo	331	291	27	21	63	61	130	119	77	66	11	9	23	14
Ekeberg-Bekkelaget	199	162	35	19	30	28	112	104	1	-	9	5	12	5
Nordstrand	229	189	34	26	39	34	129	118	2	-	8	5	17	5
Søndre Nordstrand	600	528	51	39	140	134	304	281	28	21	39	38	38	15
Lambertseter	110	89	10	10	17	17	63	51	5	3	5	5	10	4
Bøler	187	166	16	14	44	44	110	96	1	1	12	9	4	3
Manglerud	149	122	18	11	31	25	82	76	4	3	4	4	10	4
Østensjø	198	160	24	14	34	33	105	94	5	3	8	6	22	10
Helsfyr-Sinsen	209	191	18	16	52	50	108	104	10	8	7	4	14	9
Hellerud .	244	202	19	16	48	45	125	113	14	5	10	9	28	14
Furuset ..	468	395	40	36	103	98	264	215	30	23	14	13	17	9
Stovner ..	367	283	24	20	66	62	183	157	45	15	17	15	32	13
Romsås ..	101	82	8	8	21	21	46	41	4	2	8	6	14	5
Grorud...	247	199	25	16	44	43	110	102	25	14	14	10	29	14
Bjerke	290	257	28	23	59	58	142	137	9	5	18	16	34	17
Grefsen-Kjelsås	243	212	24	18	66	61	131	120	-	-	7	6	15	7
Sogn	326	274	39	28	69	63	181	165	-	-	12	8	25	10
Vinderen	404	335	55	47	80	72	214	193	-	-	20	10	35	13
Røa	332	275	37	30	66	61	175	159	3	1	21	17	30	8
Ullern	390	348	50	38	80	76	225	212	-	-	17	14	18	8

Kjelde: Barnehagestatistikk, SSB.

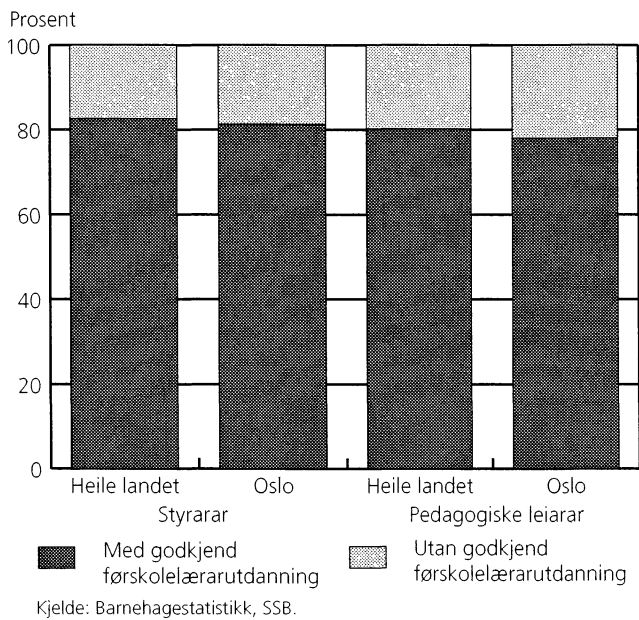
Foreldrebetalingundersøkinga omfattar heildagsopphald i kommunale barnehagar og private barnehagar med kommunalt tilskott. I tillegg kjem private barnehagar utan kommunalt tilskott. Kommunane definerer sjølve heildagsopphald.

Undersøkinga er halvårleg og kartlegg betalingssatsar for heildagsopphald i barnehage for hushald med brutto årsinntekt på 100 000, 250 000 og 375 000 kroner. Utvalet dekkjer 109 kommunar, det vil seie Oslo og seks kommunar frå kvart av dei 18 andre fylka i landet.

Månadssatsane i kommunane kan variere av fleire grunnar. Blant anna har nokre barnehagar syskenrabatt, nokre har eigne satsar for barn under 3 år, og nokre barnehagar har satsar avhengig av inntekt, medan andre har fastpris på barnehageplassen.

Sjå hefta om foreldrebetalingundersøkingane, til dømes Notater 98/21: *Foreldrebetalingundersøkelse. Rapport om betalingen for heldagsopphold i kommunale og private barnehager. 1. halvår 1998*, SSB, for meir informasjon.

Figur 1.3. Prosentdel styrarar og pedagogiske leiarar med/utan godkjend førskolelærar-utdanning. Oslo. 15. desember 1997

Av styrarane hadde 81 prosent godkjend førskolelærar-utdanning, medan 78 prosent av dei pedagogiske leiarane hadde slik utdanning. På landsbasis var dei tilsvarende tala 83 og 80 prosent pr. 15. desember 1997.

Månadssatsane steig siste året

Barnehagesatsane auka frå januar 1997 til januar 1998, i Oslo som for landet som heilheit. Auken på landsbasis var høgare enn auken i Oslo. Tala for Oslo, i tabell 1.8, syner at prisauken på heildags barnehageplass var på 2 prosent for dei høgaste bruttoinntektene frå januar 1997 til januar 1998. Konsumprisindeksen auka òg med 2 prosent frå 15. januar 1997 til 15. januar 1998 (tolvmånadersveksten) (Ukens statistikk 8/98, SSB).

Barnehagesatsane auka for alle inntektstrinna. Den lågaste auken var for hushald med ei brutto årsinntekt på 100 000 kroner. Prisforskjellen var liten mellom bruttoinntekt på 250 000 og 375 000 kroner, medan satsane for det lågaste inntektstrinnet låg på om lag 20 prosent av satsane for dei to høgaste trinna.

1.8. Gjennomsnittlege månadssatsar og årsbetaling, for bruttoinntekt. Oslo

	Månadssats, eksklusive kostpengar			Årsbetaling, inklusive kostpengar					
	Bruttoinntekt kr			Eit barn, bruttoinntekt kr			To barn, bruttoinntekt kr		
	100 000	250 000	375 000	100 000	250 000	375 000	100 000	250 000	375 000
Jan. 97	650	3 050	3 200	7 150	33 550	35 200	10 725	50 325	52 800
Jan. 98	655	3 110	3 265	7 205	34 210	35 915	10 808	51 315	53 873
Prosentendring	0,8	2,0	2,0	0,8	2,0	2,0	0,8	2,0	2,0

Kjelde: Notater 98/21, SSB.

2. Barn og unge i skolen

Rundt 40 100 grunnskoleelevar var fordelte på 1 700 klassar, noko som gav 23,1 elevar i kvar klasse. Dette syner tal for Oslo pr. 1. september 1996. Same hausten var 10 400 læringar og elevar under lov om vidaregåande opplæring registrert busette i Oslo. Gjennomsnittsalderen for undervisningspersonalet i vidaregåande skole låg på 46 år. Medan det var flest kvinnelege lærarar i grunnskolen, var det flest mannlege lærarar i den vidaregåande skolen.

Sjå *Aktuell utdanningsstatistikk 3/98*, SSB for eit oversyn over utviklinga i norsk utdanning 1980-1996. Andre nummer av serien *Aktuell utdanningsstatistikk* kan òg vere av interesse.

23 elevar i kvar klasse i grunnskolen

Oslo hadde 116 grunnskolar pr. 1. september 1996. Rundt 40 100 elevar var fordelte på drygt 1 700 klas-sar, noko som gav 23,1 elevar i kvar klasse. Dette syner tala i tabell 2.1. Talet på elevar pr. klasse i Oslo låg over gjennomsnittet for heile landet.

Litt over 10 700 minoritetsspråklege elevar gjekk på grunnskolesteget i Oslo, noko som tilsvarar 6,2 minori-tetsspråklege elevar pr. klasse i snitt. Prosentdelen mi-noritetsspråklege elevar var på 27 prosent av det totale talet på elevar.

I alt vart 21 nye skolar oppretta på landsbasis, medan 19 grunnskolar vart lagde ned i perioden 1. september 1995 til 1. september 1996 (*Ukens statistikk 27/97*, SSB). Det vart oppretta to nye grunnskolar, medan in-gen vart lagde ned i Oslo i denne perioden.

Førsteklassingane var det største klassesteget

Elevtalet for Oslo utgjorde 8,2 prosent av elevtalet i grunnskolen i landet 1. september 1996 (jf. tabell 2.2). Elevane i fylket fordelte seg noko ujamt på klassestega. Det var færrest elevar i 9. klasse, med 3 868 elevar pr. 1. september 1996, medan 1. klassingane var flest, med 5 520 elevar.

Prosentdelen elevar i spesialklassar låg på eit høgare nivå i Oslo enn i landet under eitt.

2.1. Grunnskolar. Talet på skolar, klassar og elevar. 1. september 1996¹

	Skolar i alt	Klassar i alt	Elevar pr. klasse	Elevar i alt	Minoritets- språklege elevar i alt
I alt	3 308	24 597	19,8	487 398	28 217
Av dette					
i Noreg	3 286	24 520	19,8	486 601	28 135
Oslo	116	1 737	23,1	40 091	10 738

¹ Elevar i spesialklassar, eigne klassar for språklege minoritetar og norske skolar i utlandet er inkluderte.
Kjelde: NOS Regionalstatistikk 6/97, SSB.

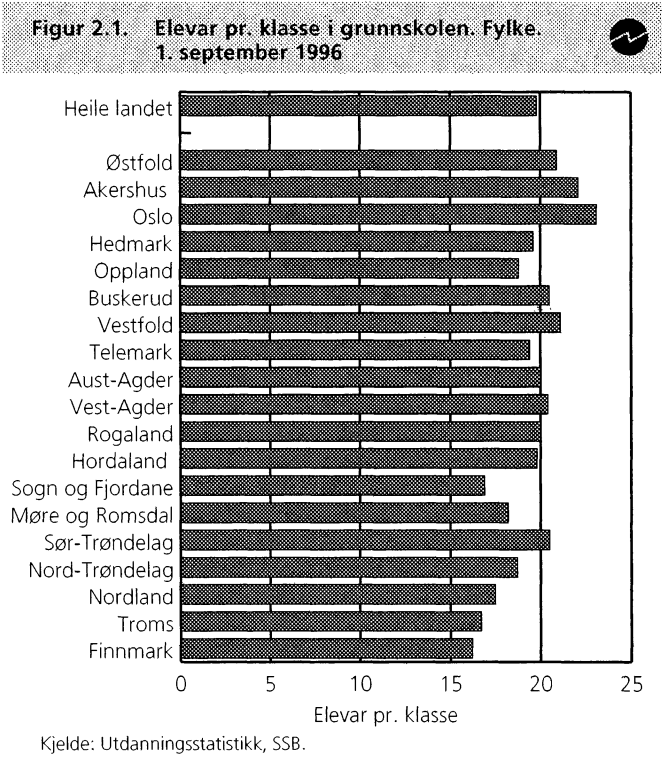
Statistikken over elevar, skolar og klassar pr. 1. sep-tember er utarbeidd på grunnlag av summariske oppgaver om den einskilde skole. Grunnskolestatis-tikken er henta frå Grunnskolens informasjonssystem (GSI).

Etter som grunnskolestatistikken er ein summarisk statistikk, er det skolefylket/skolekommunen som blir registrert, ikkje bustadfylket/bustadkommunen.

Spesialklassar kan bli oppretta for elevar som har særlege behov som gjer at han/ho ikkje kan få til-fredsstillande utbytte av ordinær klasseundervising (*NOU 1995:18*). Kommunen avgjer om det skal oppprettast eigne spesialklassar. Elevar som får spe-sialundervising går ikkje automatisk i spesialklassar.

Grunnskolestatistikken pr. 1. september i teljingsåret omfattar alle skolar som etter Standard for nærings-gruppering er definerte som grunnskolar, jf. lov om grunnskolen.

Sjå *NOS Utdanningsstatistikk. Grunnskolar*, SSB for fleire opplysingar.

2.2. Elevar i grunnskolen, etter klassesteg og klasstype¹. 1. september 1996

	Klassesteg										Klasstype	
	I alt	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Spesial- klassar	Eigne klassar for språklege minoritetar
Heile landet .	487 398	59 875	58 083	54 780	53 626	52 362	51 893	51 186	52 346	52 091	596	560
Oslo	40 091	5 520	5 008	4 707	4 431	4 184	4 001	3 876	3 984	3 868	226	286

¹ Regional eining i tabellen er skolekommune. Frå og med 1996 er elevar i spesialklassar, eigne klassar for språklege minoritetar og norske skolar i utlandet inkluderte i tabellen.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

2.3. Elevar frå språklege minoritetar, etter kjønn, klassesteg og morsmål. Heile landet. 1. september 1996

	I alt	Kjønn		Klassesteg								
		Gutar	Jenter	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Alle morsmål	28 217	14 608	13 609	3 578	3 568	3 335	3 238	3 179	3 059	2 836	2 712	2 712
Urdu	3 845	1 991	1 854	500	425	445	416	425	436	433	393	372
Engelsk	2 304	1 192	1 112	303	323	308	271	263	250	220	189	177
Vietnamesisk	2 301	1 216	1 085	249	271	216	234	284	263	247	261	276
Spansk	1 864	951	913	234	235	227	224	218	197	176	175	178
Bosnisk/Kroastisk ..	1 760	895	865	185	205	179	192	213	207	198	189	192
Tyrkisk	1 409	729	680	187	173	168	154	164	147	154	136	126
Albansk	1 407	714	693	209	204	161	176	174	144	133	115	91
Arabisk	1 259	644	615	221	188	179	157	134	124	75	90	91
Somalisk	984	601	383	113	114	124	109	120	105	107	92	100
Persisk	829	455	374	81	69	79	90	90	93	118	98	111
Polsk	714	365	349	82	101	76	83	78	72	74	66	82
Tamil	698	368	330	98	76	83	87	72	82	73	56	71
Kurdisk	617	321	296	61	77	68	100	79	69	54	53	56
Punjabi	585	304	281	89	80	87	61	62	58	45	47	56
Tysk	571	300	271	66	86	69	66	66	58	54	56	50
Filippinsk	570	285	285	73	88	67	69	52	64	47	58	52
Islandsk	433	202	231	69	50	62	55	40	49	47	34	27
Finsk	411	199	212	71	61	49	43	46	48	45	28	20
Kinesisk	362	189	173	45	48	40	47	41	40	30	25	46
Thai	334	147	187	36	45	35	37	39	29	37	39	37
Hindi	298	158	140	45	46	31	35	29	31	26	31	24
Nederlandsk	294	158	136	35	47	32	43	27	30	25	23	32
Fransk	283	155	128	30	43	46	25	28	34	23	21	33
Serbisk	272	134	138	23	27	31	33	30	38	31	24	35
Portugisisk	263	148	115	32	36	30	33	31	29	22	24	26
Russisk	240	120	120	33	28	20	38	29	27	25	20	20
Samisk	229	110	119	21	33	34	21	24	23	24	33	16
Berbersk	226	112	114	34	25	20	17	22	15	25	38	30
Svensk	197	108	89	23	24	19	27	16	13	30	24	21
Tigrinia	149	78	71	26	18	17	14	16	20	12	17	9
Dansk	133	79	54	22	11	18	11	10	10	10	17	24
Kroatisk	132	67	65	15	20	16	12	7	16	7	21	18
Gresk	112	54	58	12	23	23	6	9	13	9	6	11
Kantonesisk	111	52	59	16	13	21	9	12	6	9	15	10
Italiensk	107	56	51	9	14	17	10	17	8	11	12	9
Khmer	67	32	35	7	5	6	9	7	8	8	11	6
Swahili	67	36	31	10	13	2	9	7	3	9	8	6
Ungarsk	62	23	39	9	9	11	8	4	9	1	9	2
Afrikaans	58	27	31	8	8	2	6	2	6	6	7	13
Koreansk	58	32	26	9	6	9	2	6	6	8	7	5
Bengali	55	25	30	3	12	9	7	7	7	2	5	3
Hebraisk	55	32	23	3	3	14	7	6	6	6	6	4
Pashto	53	27	26	9	5	9	9	1	2	4	5	9
Rumensk	49	23	26	7	7	4	7	4	7	3	4	6
Tsjekkisk	43	13	30	2	7	4	6	3	5	6	4	6
Andre	1 347	680	667	163	166	168	163	165	152	127	120	123

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Urdu det vanlegaste minoritetsspråket på landsbasis

Tabell 2.3 syner at det var om lag 28 200 elevar frå språklege minoritetar i den norske grunnskolen pr. 1. september 1996. Det var 1 000 færre jenter enn gutar, og det var flest elevar frå språklege minoritetar på dei lågare klassestega.

Opplysingar om elevar frå språklege minoritetar (tidlegare framandspråklege elevar) byggjer på opplysingar frå den einskilte skole og kommune og omfattar også skandinavar og andre vesteuropearar. Det blir nok utøvd noko skjønn i kvar einskild skole når ein fastset kven som blir rekna som elev frå språkleg minoritet.

Urdu var det språket som flest grunnskoleelevar frå språkleg minoritet hadde som morsmål. Vel 3 800 elevar, eller 13,6 prosent av desse elevane, hadde urdu som morsmål. Engelsk og vietnamesisk var dei nest vanlegaste morsmåla blant elevar frå språklege minoritetar, med 8,2 prosent kvar.

I nokre Finnmarkskommunar er ikkje samar/samisk ein språkleg minoritet. Her vil det derfor vere ein del elevar med samisk som morsmål og hovudmål. Elles i landet blir samisktalande elevar rekna som språkleg minoritet. I 1996 var 229 slike elevar registrerte i grunnskolen, noko som utgjorde mindre enn 1 prosent av elevane med eit anna morsmål enn norsk.

len, noko som utgjorde mindre enn 1 prosent av elevane med eit anna morsmål enn norsk.

Avgangselevane frå 9. klasse heldt fram med utdanning

52 000 elevar gjekk ut av grunnskolen våren 1996. Av desse gjekk drygt 3 500 i grunnskolen i Oslo. Som tabell 2.4 syner, var dei aller fleste i utdanning igjen same hausten. Av elevane som avslutta grunnskolen i Oslo, var det 5,4 prosent som ikkje var i utdanning 1. oktober 1996. For heile landet sin del låg prosentdelen på 3,1 prosent.

Oslo-elevane heldt fram med utdanning under lov om vidaregåande opplæring, og dei fordelte seg med drygt 32 prosentpoeng fleire elevar på allmennfaglege studieretningar enn på yrkesfaglege studieretningar. Oslo likna på gjennomsnittet for landet her, då det også på landsbasis var fleire som heldt fram i allmennfaglege enn i yrkesfaglege studieretningar. Differansen på landsbasis var på 10 prosentpoeng.

Oversikta over elevar som avsluttar grunnskolen byggjer på individoppgåver som SSB får frå fylkeskolesjefane til utarbeiding av statistikk. Desse opplysingane blir sette saman med oppgåver frå SSB over elevar i vidaregåande utdanning.

2.4. Elevar som avslutta 9. klasse i grunnskolen våren 1996, etter kor dei var i utdanning hausten same år. Fylke. Prosent					
Utdanning 1. oktober 1996					
Bustadfylke	I alt (=100 prosent)	Utdanning under lov om vidaregåande opplæring		Anna utdanning	Ikkje i utdanning 1. oktober 1996
		Allmennfaglege studieretningar	Yrkesfaglege studieretningar		
Heile landet	52 005	52,8 ¹	42,7	1,4	3,1
Østfold	2 906	47,9	47,7	1,0	3,4
Akershus	5 198	60,6	35,7	0,9	2,7
Oslo	3 547	62,9	30,5	1,2	5,4
Hedmark	2 098	48,4	48,7	0,5	2,4
Oppland	2 134	49,5	47,4	0,9	2,2
Buskerud	2 674	51,3	45,2	0,9	2,6
Vestfold	2 509	58,2	38,5	1,4	2,0
Telemark	1 949	52,2	45,0	0,5	2,3
Aust-Agder	1 362	52,9	43,9	1,0	2,3
Vest-Agder	2 117	52,9	43,9	1,2	2,0
Rogaland	4 960	50,5	46,4	0,6	2,5
Hordaland	5 316	50,6	44,9	1,5	3,0
Sogn og Fjordane	1 514	53,2	42,9	1,8	2,1
Møre og Romsdal	3 221	51,0	43,0	3,3	2,6
Sør-Trøndelag	2 970	53,5	42,8	1,9	1,9
Nord-Trøndelag	1 697	48,1	47,5	2,2	2,2
Nordland	3 054	48,8	45,2	1,7	4,3
Troms	1 850	51,0	42,3	2,2	4,5
Finnmark	870	49,7	36,8	4,4	9,2
Uoppgjeve og utlandet	59	13,6	10,2	1,7	74,6

¹Omfattar grunnkurs for allmenne, økonomiske og administrative fag, musikk, dans og drama og idrettsfag.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

2.5.

Lærarar i grunnskolen, etter alder. 1. oktober 1996

		Menn					Kvinner					Gjenn- om- snitts- alder ²	Prosent- del 50 år og over ²
	I alt	I alt	Under 40 år	40-49 år	50 år og over	Uopp- gjeve ¹	I alt	Under 40 år	40-49 år	50 år og over	Uopp- gjeve ¹		
Heile landet	56 368	18 920	4 711	6 463	7 378	368	37 448	12 116	12 695	11 933	704	44,4	34,9
Oslo	4 178	1 106	404	342	295	65	3 072	1 085	886	946	155	42,8	31,4

¹ Gruppa Uoppgjeve omfattar lærarar ved skolar som ikkje rapporterar til Statens sentrale tenestemannsregister (SST) eller Sentralt tenestemannsregister for skoleverket (STS).

² Gruppa Uoppgjeve er ikkje teke med i berekninga av gjennomsnittsalder og prosentdel over 50 år.

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

31 prosent av lærarane var 50 år og over

Om lag 4 200 lærarar arbeidde i grunnskolen i Oslo pr. 1. september 1996. Nær 1 500 av dei var under 40 år, sjå tabell 2.5.

Nær tre firedelar av grunnskolelærarane i fylket var kvinner. Det største talet på kvinnelege lærarar fann ein i aldersgruppa under 40 år, med 1 085, medan 946 kvinnelege lærarar var 50 år og over. Forholdet skilde seg frå tala på landsbasis, der det var flest kvinnelege grunnskolelærarar i alderen 40 til og med 49 år (aldersgruppa med kortast aldersspenn). Dei mannlege Oslo-lærarane talde 295 i aldersgruppa 50 år og over.

Gjennomsnittsalderen til ein lærar i grunnskolen i Oslo var 42,8 år ved utgangen av 1996. Lærarane i Oslo var dermed noko yngre enn lærarane på landsbasis der gjennomsnittsalderen låg på 44,4 år.

Ein annan måte å sjå på aldersfordelinga på, er å finne kor stor del av lærarmassen som er 50 år og over. I Oslo

var 31,4 prosent av lærarane i grunnskolen i denne aldersgruppa, mot 34,9 prosent på landsbasis.

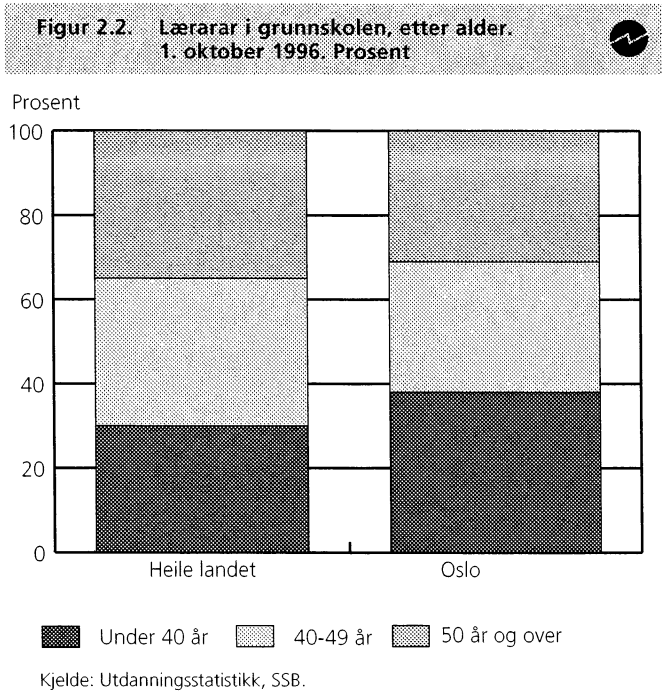
Lågare driftsutgifter pr. innbyggjar i Oslo enn for landet elles

Oslo hadde i 1996 gjennomsnittlege brutto driftsutgifter for kvar elev på 38 700 kroner. Lønsutgiftene pr. elev låg på 31 500 kroner. Dette syner tabell 2.6.

Tala i tabell 2.6 er ikkje korrigererte for føringar som blæs opp rekneskapen. Slike dobbeltføringar kan t.d. vere interne overføringar og lønskostnader som vert refunderte frå trygdeforvaltinga. Korrigererte tal finst i faktaarka “Kommunenes økonomi og tjenesteproduksjon”. *NOS Kommune-Norge i tall* kan òg konsulterast.

Elevane er registrerte i skolekommunen, medan utgiftene er registrerte både i skolekommunen og som ein overføringspost i bustadkommunen. Forholdstallet brutto driftsutgifter/elevar kan derfor bli noko misvisande. I lønsutgifter pr. elev vil forholdet derimot vere riktig.

Netto driftsutgifter er driftsutgifter minus driftsinntekter på dette kapitlet i kommunerekneskapen. Døme på driftsinntekter er sjukelønsrefusjonar og overføringar frå andre kommunar ved kjøp av skoleplassar.

Brutto driftsutgifter pr. innbyggjar var på om lag 3 000 kroner for kommunale grunnskolar. For kommunale barnehagar låg brutto driftsutgifter pr. innbyggjar på 2 400 kroner, noko som svarte til 80 prosent av utgifte- ne til skolane. For kommunale barnehagar låg brutto driftsutgifter pr. innbyggjar i Oslo over gjennomsnittet for kommunane i landet, medan både brutto og netto driftsutgifter pr. innbyggjar låg under landssnittet.

Brutto driftsutgifter til kommunale barnehagar var på 25 700 kroner pr. innbyggjar 0-6 år. Dette er høgare enn landsgjennomsnittet for kommunane.

2.6. Driftsutgifter ¹ til kommunale grunnskolar og barnehagar. 1996. Kroner						
Kommunale grunnskolar				Kommunale barnehagar		
	Brutto driftsutgifter pr. innbyggjar	Netto driftsutgifter pr. innbyggjar	Brutto driftsutgifter pr. elev	Lønsutgifter pr. elev	Brutto driftsutgifter pr. innbyggjar	Brutto driftsutgifter pr. innbyggjar 0-6 år
Gj.snitt for alle kommunar						
Oslo ikkje medrekna	4 657	4 121	41 065	32 982	1 524	15 572
Oslo medrekna	4 470	3 943	40 877	32 862	1 621	16 655
Gjennomsnitt Oslo	2 989	2 527	38 686	31 467	2 394	25 695
¹ Nokre kommunar har store endringar frå 1995 til 1996. Dette kjem blant anna av endringar i rekneskapsføring (KOSTRA, 6-årsreforma etc.)						
Kjelde: NOS Regionalstatistikk 2/98, SSB.						

2.7. Lærlingar og elevar under lov om vidaregåande opplæring ¹ , etter kurstype og kjønn. 1. oktober 1996								
		Kurstype						
Kjønn og bustadkommune	I alt	Eittårige grunnkurs	Vidaregåande kurs I	Vidaregåande kurs II	Teknisk fagskole	Tilrettelagde kurs	Anna utdanning under lova	Lærlingar
Oslo	10 352	4 065	3 426	2 206	3	359	2	291
Menn	5 260	2 124	1 678	1 048	3	219	2	186
Kvinner	5 092	1 941	1 748	1 158	0	140	0	105
¹ Berre lærlingar og elevar under 19 år.								
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.								

62 prosent av elevane vel allmenne, økonomiske og administrative fag

Tabell 2.7 syner talet på lærlingar og elevar under lov om vidaregåande opplæring i Oslo (berre personar under 19 år). Pr. 1. oktober 1996 var nær 10 400 lærlingar og elevar under lova busette her. Om lag halvparten var gutar.

Statistikken over elevar blir utarbeidd på grunnlag av oppgåver om den einskilde elev. Teljingstidspunktet er 1. oktober kvart år.

Statistikken omfattar opplysingar knytt til vidaregåande skolar og/eller utdanningsaktivitetar under lov om vidaregåande opplæring. Lærlingar er òg med i statistikken.

Berre elevar som tek del i utdanning som normalt varer i minst 300 timar pr. år, er med i statistikken.

Statistikken over vidaregåande utdanning har bustadfylket/bustadkommunen som regionalt nivå, ikkje skolefylket/skolekommunen. Dette er ulikt grunnskolestatistikken og kjem av at statistikken over vidaregåande utdanning er individbasert.

Sjå NOS Utdanningsstatistikk. Videregående skoler, SSB for meir informasjon.

Elevar under lov om vidaregåande opplæring omfattar i hovudsak dei elevane som har valt ulike studieretningar på vidaregåande skolar. Å vere under lova inneber at skolen og læreplanen er offentleg godkjend. Elevar på folkehøgskole og på arbeidsmarknadskurs er ikkje tekne med i statistikken. Lærlingar er skilte ut som ein eigen kategori.

På eittårig grunnkurs var 52 prosent av elevane og lærlingane gutar. Jentene var i fleirtal på vidaregåande kurs I og II, med 51 og 52 prosent.

Lærlingane talde 291, og av desse utgjorde gutane 64 prosent.

Av studieretningane etter Reform 94 var allmenne, økonomiske og administrative fag den studieretninga i Oslo som klart hadde flest studieplassar og flest elevar (sjå tabell 2.8). 62 prosent av alle elevane under lov om vidaregåande opplæring i fylket gjekk på denne studieretninga. Deretter følgde helse- og sosialfag, formgivingsfag, elektrofag og mekaniske fag.

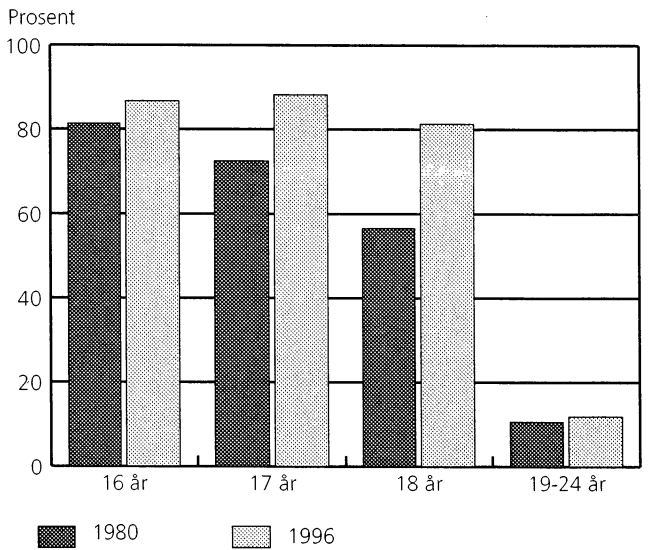
Av lærlingane gjekk 22 prosent i lære på helse- og sosialfag. Elektrofag og mekaniske fag hadde òg forholdsvis mange lærlingar, med 21 og 15 prosent av lærlingplassane kvar.

2.8. Lærlingar og elevar under lov om vidaregåande opplæring¹, etter utdanninga si art (kurstype og studieretning). Oslo. 1. oktober 1996

Studieretning	Kurstype							Lærlingar
	I alt	Eittårige grunnkurs	Vidaregåande kurs I	Vidaregåande kurs II	Teknisk fagskole	Tilrettelagde kurs	Anna utdanning under lova	
Oslo	10 352	4 065	3 426	2 206	3	359	2	291
Studieretningar etter Reform 94								
Allmenne, økonomiske og administrative fag ...	6 425	2 286	2 125	1 800	-	207	-	7
Musikk, dans og drama	385	144	138	103	-	-	-	-
Idrettsfag	310	114	114	82	-	-	-	-
Helse- og sosialfag	816	352	248	73	-	80	-	63
Naturbruk	54	26	16	8	-	3	-	1
Formgivingsfag	670	333	224	59	-	12	-	42
Hotell- og næringsmiddelfag	287	156	93	6	-	-	-	32
Byggfag	254	130	95	-	-	6	-	23
Tekniske byggfag	72	31	25	-	-	-	2	14
Elektrofag	604	295	203	46	-	-	-	60
Mekaniske fag	400	169	121	24	-	42	-	44
Kjemi- og prosessfag ...	18	7	9	-	-	-	-	2
Trearbeidsfag	46	22	11	2	-	9	-	2
Studieretningar før Reform 94								
Allmenne fag	1	-	-	1	-	-	-	-
Handverks- og industrifag	-	3	-	-	-	3	-	--
Fiskeri- og sjøfartsfag ..	1	-	-	1	-	-	-	-
Landbruksfag og naturbruk	5	-	4	1	-	-	-	-
Ingen studieretningskode	1	-	-	-	-	-	-	1

¹ Berre lærlingar og elevar under 19 år.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Figur 2.3. Elevar i vidaregåande utdanning i prosent av registrert årskull, etter alder. Oslo. 1980 og 1996

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

2.9. Elevar i vidaregåande utdanning i prosent av registrert årskull, etter alder. Oslo. 1980, 1985, 1990-1996

	16 år	17 år	18 år	16-18 år
1980	81,3	72,6	56,6	70,0
1985	82,4	72,4	59,9	71,3
1990	81,0	80,5	67,4	76,0
1991	83,1	79,6	70,9	77,7
1992	84,0	84,6	75,0	80,9
1993	85,7	85,4	78,1	83,0
1994	86,5	84,1	74,0	81,4
1995	87,0	86,6	77,9	83,8
1996	86,7	88,2	81,3	85,4

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Fleire tek vidaregåande utdanning

I tabell 2.9 ser ein utviklinga i kor stor del av det ein-skilde årskullet som tok vidaregåande utdanning over dei siste 16 åra. Det har vore ein kraftig auke i perioden. I 1996 var over 80 prosent av alle 16-, 17- og 18-åringar i Oslo i vidaregåande utdanning. For 16-åringane var dette ein auke på drygt 5 prosentpoeng. For 18-åringane gjekk prosentdelen opp med nær 25 prosentpoeng frå 1980 til 1996.

2.10. Elevar, etter alder, innvandringskategori og landbakgrunn. Heile landet. 1. oktober 1996

Innvandringskategori og landbakgrunn		Alder				Innvandringskategori og landbakgrunn		Alder			
		I alt	16 år og under	17 år	18 år			19 år og over	I alt	16 år og under	17 år
I alt	235 496	50 696	49 859	47 164	87 777	Sør-Amerika i alt	681	70	103	81	427
Utan norsk bakgrunn i alt	14 233	1 867	2 095	1 843	8 428	Av dette					
						Chile	490	58	77	62	293
						Oseania i alt	35	1	9	13	12
Førstegenerasjons- innvandrarak norsk bakgrunn	12 339	1 303	1 554	1 402	8 080	Uoppgjeve	-	-	-	-	-
						Norden	854	126	104	94	530
Europa i alt	4 413	625	626	543	2 619	EU	1 171	138	148	129	756
Av dette											
Danmark	334	36	41	46	211	Andre generasjons- innvandrarak¹	1 894	564	541	441	348
Island	127	39	17	14	57						
Sverige	290	41	39	25	185	Europa i alt	567	170	133	126	138
Jugoslavia	516	63	84	59	310	Av dette					
Polen	400	63	61	57	219	Danmark	78	13	19	21	25
Storbritannia	136	19	18	12	87	Sverige	36	11	5	10	10
Tyrkia	424	69	80	60	215	Jugoslavia	102	32	26	22	22
Tyskland	134	19	16	13	86	Tyrkia	128	52	34	21	21
Bosnia-Hercegovina ..	1 321	200	167	166	788						
Afrika i alt	1 584	92	112	116	1 264	Afrika i alt	141	53	45	27	16
Av dette						Av dette					
Etiopia	225	13	12	15	185	Marokko	87	32	30	18	7
Ghana	82	3	11	4	64						
Marokko	186	13	21	22	130	Asia i alt	1 124	322	348	272	182
Somalia	618	41	48	37	492	Av dette					
Asia i alt	5 376	494	664	602	3 616	India	162	51	52	38	21
Av dette						Pakistan	751	175	223	204	149
Sri Lanka	547	36	50	42	419	Vietnam	107	54	40	10	3
Filippinene	345	24	39	23	259						
India	227	20	22	24	161	Nord- og Mellom- Amerika i alt	16	4	3	3	6
Iran	914	113	89	70	642						
Irak	310	19	33	26	232	Sør-Amerika i alt	44	15	12	12	3
Kina	132	13	8	21	90	Oseania i alt	2	-	-	1	1
Pakistan	681	97	123	100	361	Uoppgjeve	-	-	-	-	-
Thailand	250	16	35	38	161						
Vietnam	1 587	117	221	225	1 024	Norden	163	36	34	45	48
Nord- og Mellom- Amerika i alt	250	21	40	47	142	EU	243	60	51	61	71
Av dette											
USA	119	15	22	23	59						

¹ Norskfødde med to utanlandsfødde foreldre.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Reform 94 førte med seg ein rett til vidaregåande utdanning (om ikkje plikt). Denne retten kan forklare noko av auken dei seinaste åra. Samstundes var det ein auke i heile perioden frå 1980, noko som ikkje kan forklarast med reformen. Tilhøva på arbeidsmarknaden påverkar også elevtala.

Fleire første- enn andregenerasjonsinnvandrarak i vidaregåande utdanning

Førstegenerasjonsinnvandrarakane i Noreg er i utgangspunktet ei mykje større gruppe enn andregenerasjonsinnvandrarakane. Tal pr. 1. januar 1997 syner at av 8 000 innvandrarakar 16-18 år var 1 900 andregenerasjonsinnvandrarakar (*Aktuelle befolkningstall 3/98*, SSB).

Om lag 14 200 av elevane i vidaregåande utdanning pr. 1. oktober 1996 hadde ikkje norsk bakgrunn. Dette syner tala i tabell 2.10. 12 300 hadde sjølv kome til Noreg som innvandrarakar, medan resten var andregenerasjonsinnvandrarakar.

Dei fleste førstegenerasjonsinnvandrarakane i vidaregåande utdanning var 19 år og over. På dette området skil dei seg frå andregenerasjonsinnvandrarakane og elevane utan innvandrarakbakgrunn, som stort sett var under 19 år.

2.11. Elevar og privatistar som fullførte ei utdanning som gjev generell studiekompetanse våren 1996, etter kor dei var i utdanning hausten same år, bustadfylke og kjønn. Prosent

I utdanning 1. oktober 1996						I utdanning 1. oktober 1996					Ikkje i utdanning 1. oktober 1996
I alt (=100 prosent)	Vidare- gåande utdanning	Høg- skolar	Uni- versitet	Ikkje i utdanning 1. oktober 1996	I alt (=100 prosent)	Vidare- gåande utdanning	Høg- skolar	Uni- versitet			
Heile landet	37 557¹	14,2	16,8	15,2	53,7	Hordaland	1 726	13,9	12,5	19,5	54,1
Østfold	2 335	14,3	16,9	12,3	56,5	Sogn og Fjordane	473	8,9	19,2	13,7	58,1
Akershus	3 558	14,4	12,0	21,1	52,5	Møre og Romsdal	1 003	11,0	19,1	9,7	60,2
Oslo	2 864	15,1	10,9	26,8	47,1	Sør-Trøndelag	1 126	13,3	11,5	15,5	59,8
Hedmark	1 609	16,3	17,0	12,8	53,8	Nord-Trøndelag	519	15,6	14,1	11,9	58,4
Oppland	1 685	14,2	18,5	8,7	58,5	Nordland	876	13,2	17,1	9,5	60,2
Buskerud	1 794	15,4	17,5	13,3	53,7	Troms	673	10,0	12,9	10,8	66,3
Vestfold	1 575	14,9	15,7	16,1	53,3	Finnmark	245	9,4	22,4	7,8	60,4
Telemark	1 553	19,0	19,4	12,1	49,4	Uoppgjeve og utlandet	61	4,9	3,3	-	91,8
Aust-Agder ...	1 090	18,7	17,6	7,7	56,0	Kvinner	20 153	14,8	19,0	17,6	48,7
Vest-Agder ...	1 335	13,3	27,0	6,1	53,5	Østfold	1 267	15,9	20,4	14,7	49,0
Rogaland	3 321	14,2	20,0	10,5	55,2	Akershus	1 815	14,7	12,6	25,6	47,2
Hordaland	3 686	13,3	14,5	21,2	51,0	Oslo	1 395	14,6	10,4	31,3	43,4
Sogn og Fjordane	1 166	9,9	22,6	12,1	55,3	Hedmark	903	17,7	20,0	16,6	45,6
Møre og Romsdal	2 235	11,9	19,5	12,4	56,2	Oppland	961	15,4	22,2	11,2	51,2
Sør-Trøndelag	2 477	14,3	14,3	18,3	53,2	Buskerud	931	15,9	20,7	16,0	47,4
Nord-Trøndelag	1 188	15,6	18,6	16,2	49,7	Vestfold	811	16,2	16,6	17,3	49,9
Nordland	1 934	14,2	18,7	13,7	53,5	Telemark	926	19,9	20,4	12,3	47,4
Troms	1 471	9,9	15,2	13,4	61,5	Aust-Agder ...	582	18,9	20,3	9,3	51,5
Finnmark	555	12,3	22,9	10,3	54,6	Vest-Agder ...	737	13,6	31,1	7,5	47,9
Uoppgjeve og utlandet	126	2,4	1,6	1,6	94,4	Rogaland	1 689	15,0	24,1	13,3	47,6
						Hordaland	1 960	12,8	16,2	22,8	48,3
Menn	17 404	13,6	14,4	12,5	59,5	Sogn og Fjordane	693	10,7	25,0	11,0	53,4
Østfold	1 068	12,4	12,8	9,5	65,4	Møre og Romsdal	1 232	12,7	19,8	14,6	52,9
Akershus	1 743	14,1	11,5	16,5	58,0	Sør-Trøndelag	1 351	15,1	16,6	20,7	47,7
Oslo	1 469	15,5	11,4	22,5	50,6	Nord-Trøndelag	669	15,5	22,1	19,4	42,9
Hedmark	706	14,6	13,2	7,9	64,3	Nordland	1 058	14,9	19,9	17,2	47,9
Oppland	724	12,7	13,7	5,4	68,2	Troms	798	9,8	17,2	15,5	57,5
Buskerud	863	14,9	14,0	10,4	60,6	Finnmark	310	14,5	23,2	12,3	50,0
Vestfold	764	13,6	14,7	14,8	56,9	Uoppgjeve og utlandet	65	-	-	3,1	96,9
Telemark	627	17,7	18,0	11,8	52,3						
Aust-Agder ...	508	18,5	14,6	5,9	61,0						
Vest-Agder ...	598	13,0	22,1	4,5	60,4						
Rogaland	1 632	13,4	15,8	7,7	63,1						

¹Omfattar allmennfagleg linje, handel- og kontorlinje og teknisk fagskole.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Å ikkje ha norsk bakgrunn tyder i denne samanhen- gen at ein er første- eller andregenerasjonsinnvand- rar. Førstegenerasjonsinnvandrarar er innvandrarar som er fødte i utlandet og har to utanlandsfødde foreldre. Andregenerasjonsinnvandrarar er personar som er fødte i Noreg av to utanlandsfødde foreldre.

Hovudvekta av førstegenerasjonsinnvandrarane kom frå Asia (44 prosent) og Europa (36 prosent). Andrege- nerasjonsinnvandrarane i vidaregåande utdanning had- de også i stor grad bakgrunn frå desse to verdensdel- ane. Av andregenerasjonsinnvandrarane 16 år og under hadde 57 prosent bakgrunn frå asiatiske land, medan 30 prosent hadde europeisk bakgrunn. Av 17- og 18- åringane hadde i underkant av to tredelar bakgrunn frå

Asia, medan i overkant av ein firedel hadde europeisk bakgrunn.

54 prosent med generell studiekompetanse var ikkje i utdanning same hausten

Noko under 37 600 elevar og privatistar fullførte ei ut- danning som gav generell studiekompetanse våren 1996. Talet gjeld for heile landet og finst i tabell 2.11. Litt under halvparten av desse var under utdanning på- følgjande haust. Troms hadde den høgaste prosentde- len som ikkje heldt fram, medan det var flest frå Oslo som heldt fram med utdanning same hausten.

Talet på mannlige elevar og privatistar som fekk generell studiekompetanse våren 1996 var 17 400, eller 46 prosent av totalen. Nær 60 prosent av dei mannlige

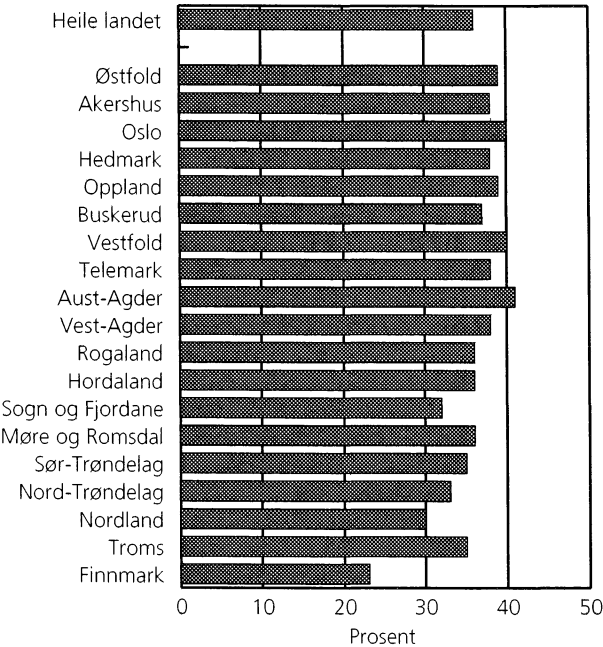
2.12. Lærarar i vidaregåande skole, etter alder og skolefylke. 1. oktober 1996

	I alt					Menn					Kvinner					Gjen- nom- snitts- alder ²	Pro- sent- del 50 år og over ²
	Under I alt	40- 40 år	50 år og 49 år	Uopp- over gjeve ¹	Uopp- gjeve ¹	Under I alt	40- 40 år	50 år og 49 år	Uopp- over gjeve ¹	Uopp- gjeve ¹	Under I alt	40- 40 år	50 år og 49 år	Uopp- over gjeve ¹	Uopp- gjeve ¹		
Heile landet	29082	7225	9958	9838	2061	17021	3441	5792	6572	1216	12061	3784	4166	3266	845	45,4	36,4
Østfold	1464	309	531	527	97	831	142	299	336	54	633	167	232	191	43	46,2	38,6
Akershus ...	2441	613	834	902	92	1219	262	406	498	53	1222	351	428	404	39	45,8	38,4
Oslo	2797	491	628	760	918	1402	216	286	386	514	1395	275	342	374	404	46,1	40,4
Hedmark ...	1172	329	393	450	-	702	166	237	299	-	470	163	156	151	-	45,6	38,4
Oppland ...	1289	287	490	496	16	777	136	297	335	9	512	151	193	161	7	46,2	39,0
Buskerud ..	1419	369	473	503	74	806	180	261	312	53	613	189	212	191	21	45,4	37,4
Vestfold	1296	261	475	498	62	780	109	291	336	44	516	152	184	162	18	46,5	40,4
Telemark ...	1050	250	386	394	20	598	124	221	242	11	452	126	165	152	9	45,8	38,3
Aust-Agder ..	746	163	267	294	22	496	80	167	231	18	250	83	100	63	4	46,7	40,6
Vest-Agder ..	1071	239	363	371	98	689	123	220	264	82	382	116	143	107	16	46,1	38,1
Rogaland ..	2370	604	793	777	196	1431	297	453	561	120	939	307	340	216	76	45,0	35,7
Hordaland ..	2877	704	1005	970	198	1737	356	569	698	114	1140	348	436	272	84	45,6	36,2
Sogn og Fjordane ...	801	246	286	247	22	510	113	188	195	14	291	133	98	52	8	44,0	31,7
Møre og Romsdal	1663	436	614	581	32	1055	217	408	406	24	608	219	206	175	8	45,2	35,6
Sør- Trøndelag ..	1963	515	671	650	127	1128	245	393	430	60	835	270	278	220	67	45,1	35,4
Nord- Trøndelag ..	1120	314	423	365	18	688	137	269	268	14	432	177	154	97	4	45,0	33,1
Nordland ..	1779	567	660	530	22	1123	292	421	400	10	656	275	239	130	12	43,9	30,2
Troms	1141	287	429	378	47	688	138	257	271	22	453	149	172	107	25	45,3	34,6
Finnmark ...	618	241	235	142	-	359	108	148	103	-	259	133	87	39	-	42,1	23,0
Svalbard	5	-	2	3	-	2	-	1	1	-	3	-	1	2	-	50,6	60,0

¹Gruppa Uoppgjeve omfattar lærarar ved skolar som ikkje rapporterar til Statens sentrale tenestemannsregister (SST) eller Sentralt tenestemannsregister for skoleverket (STS). ²Gruppa Uoppgjeve er ikkje teke med i berekninga av gjennomsnittsalder og prosentdel over 50 år.
Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

Figur 2.4. Prosentdel lærarar 50 år og over i vidaregåande skole. Fylke. 1. oktober 1996

Kjelde: Utdanningsstatistikk, SSB.

uteksaminerte elevane og privatistane var ikkje i utdanning same hausten. Det var 68,2 prosent gutar frå Oppland og 50,6 prosent frå Oslo som ikkje heldt fram med utdanninga same haust.

Totalt sett gjekk dei fleste av gutane som heldt fram med utdanninga si 1. oktober 1996 på høgskolar.

Dei kvinnelege elevane og privatistane utgjorde våren 1996 54 prosent av alle elevane og privatistane som fullførte ei utdanning som gav generell studiekompetanse. Jentene heldt i større grad enn gutane fram med utdanninga si same hausten. Det var 57,1 prosent jenter frå Nord-Trøndelag som heldt fram med utdanninga, mot 42,5 prosent av jentene frå Troms.

Differansen mellom prosentdelen jenter og prosentdelen gutar som heldt fram med utdanning same haust var på nær 11 prosentpoeng. Verneplikta kan vere ein del av forklaringa på at så mange gutar ikkje er i utdanning same hausten som dei har fått generell studiekompetanse.

Som for gutane sin del var det også flest jenter som heldt fram med utdanning på ein høgskole 1. oktober 1996.

2.13. Vidaregåande opplæring. Struktur og nøkkeltal

	Drifts- utgifter pr. innbyggjar	Av dette utgifter til løn pr. innbyggjar	Elevar og lærlingar i alt	Elevar i offentlege skolar i forhold til elevlar i alt	Elevar i allmennfag i forhold til elevlar i alt	Elevlar/ lærlingar 16-18 år i forhold til alle innbygg- jarar 16-18 år	Elevlar i offentlege vidaregå- ande skolar pr. lærar- årsverk	Drifts- utgifter pr. elev og lærling	Av dette utgifter til løn pr. elev og lærling
Vidaregåande opplæring 1996 i alt	2 554	1 939	203 714	94,5	56,0	90,9	7,0	57 534	48 001
Østfold	2 154	1 740	11 082	96,2	51,8	91,3	7,5	48 270	43 573
Akershus	2 221	1 796	19 141	93,0	63,6	90,8	7,6	54 457	46 336
Oslo	1 782	1 260	14 564	88,8	64,2	84,3	6,7	66 298	48 206
Hedmark	2 621	2 003	8 062	97,4	51,2	92,0	7,0	61 959	52 664
Oppland	2 624	1 909	8 725	97,0	54,7	92,3	7,0	56 477	46 363
Buskerud	2 654	2 076	10 167	93,3	56,1	90,9	7,3	63 585	53 549
Vestfold	2 660	2 014	9 787	95,3	60,8	91,8	7,4	57 890	48 670
Telemark	2 466	1 877	7 820	97,1	52,9	91,8	7,1	52 766	46 488
Aust-Agder	2 842	2 100	5 334	97,1	54,7	91,2	7,1	54 747	46 464
Vest-Agder	3 134	2 081	8 207	96,3	55,6	91,9	8,0	59 272	45 330
Rogaland	2 492	2 056	19 610	92,7	54,0	92,3	7,9	48 333	44 245
Hordaland	2 645	1 987	21 038	93,8	54,6	91,1	7,3	56 475	46 660
Sogn og Fjordane	3 149	2 079	5 512	96,4	54,3	90,9	6,9	63 510	46 975
Møre og Romsdal	2 746	2 165	12 720	96,8	54,2	90,2	7,4	53 517	47 463
Sør-Trøndelag	2 870	2 225	11 693	91,2	56,1	93,1	5,8	68 262	57 200
Nord-Trøndelag .	3 301	2 524	6 952	96,7	50,9	93,4	6,2	62 269	52 881
Nordland	2 732	2 109	12 081	97,3	51,2	89,4	6,2	55 903	47 491
Troms	3 016	2 025	7 146	96,6	55,2	88,4	6,2	65 714	49 411
Finnmark	2 980	2 288	3 378	97,7	54,1	80,5	5,4	68 862	59 135
1996 i alt	2 554	1 939	203 714	94,5	56,0	90,9	7,0	57 534	48 001
1995 i alt	2 237	1 705	200 365	94,7	51,5	88,8	7,2	51 022	40 954
1994 i alt	2 207	1 695	204 590	94,6	48,2	87,2	7,4	54 046	41 514
1993 i alt	2 145	1 671	211 309	94,8	42,5	85,3	7,6	49 993	38 953
1992 i alt	2 152	1 679	215 910	95,0	41,6	84,3	7,7	48 564	37 893
1991 i alt	2 074	1 604	216 471	94,9	40,8	82,7	.	46 286	35 805

Kjelde: Aktuell utdanningsstatistikk og NOS Kommune-Norge i tall, SSB.

Finnmark med den lågaste gjennomsnittsalderen for lærarar i vidaregåande skole
29 100 lærarar underviste i vidaregåande skolar i Noreg. Det var fleire mannlege enn kvinnelege lærarar. 59 prosent av lærarane var menn.

På landsbasis var det flest lærarar i alderen 40-49 år i vidaregåande skolar 1. oktober 1996. Nær 37 prosent av lærarane var i denne aldersgruppa og gjorde ho til den største, trass i at det var den aldersgruppa som hadde kortast aldersspenn (jf. tabell 2.12).

Gjennomsnittsalderen på lærarar i norske vidaregåande skolar var 45,4 år i 1996. Finnmark hadde den lågaste gjennomsnittsalderen av fylka, med 42,1 år, og Aust-Agder hadde den høgaste gjennomsnittsalderen for lærarar, med 46,7 år. I Oslo låg snittet på 46,1 år.

I alt var 36,4 prosent av lærarane 50 år eller eldre. I Finnmark var det ein nemneverdig mykje mindre del som var over 50 år. Berre 23,0 prosent av lærarane i dei vidaregåande skolane i fylket var i aldersgruppa 50 år og over. I Aust-Agder, som toppa lista over prosentdelar

med lærarar 50 år eller eldre, var prosentdelen 40,6. Oslo og Vestfold låg nært opp til Aust-Agder. At Finnmark hadde så få lærarar over 50 år, vitnar om at mange lærarar reiser til Finnmark, men dei blir ikkje der. Avskrivinga på studielån trekkjer venteleg ein del unge lærarar nordover.

Østfold med lågaste driftsutgifter pr. elev/lærling i vidaregåande opplæring
Landstabell 2.13 syner at elevlar i vidaregåande opplæring hovudsakleg gjekk i offentlege skolar i 1996. Det var sju elevlar for kvart lærarårsverk i offentlege vidaregåande skolar.

Driftsutgiftene for kvar elev og lærling var på 57 500 kroner. Av dette gjekk 48 000 kroner til løn. Østfold og deretter Rogaland hadde dei lågaste driftsutgiftene pr. elev og lærling i vidaregåande opplæring. Dei høgaste driftsutgiftene hadde Finnmark.

Driftsutgiftene pr. elev/lærling har auka på 1990-talet. På landsbasis auka utgiftene med over 11 000 i løpande kroner frå 1991 til 1996.

3. Unge på arbeidsmarknaden

Tenåringar i alderen 16-19 år utgjorde 2,5 prosent av arbeidstakarane i Oslo 4. kvartal 1997. Dei arbeidde helst deltid, truleg kombinert med skolegang. Nær 62 prosent arbeidde mellom 4 og 19 timar i veka.

Talmaterialet i dette kapittelet er henta frå ulike kjelder: Dei kvartalsvise arbeidskraftundersøkingane (AKU) og register. Tala i AKU er baserte på intervju med eit utval av folkemengda (24 000 personar i kvartalet). For tal frå utvalsundersøkingar som AKU må ein ta omsyn til utvalsvariansen ved tolking av tala. Mange mindre endringar og skilnader er ikkje utsegnskraftige. Tabellane 3.1, 3.2 og 3.7 syner tal frå AKU.

Arbeidstakar-/arbeidsgivarregisteret gjev ei fullteljing. Dette gjer at det kan lagast tal på lågt regionalt nivå. Tabellane 3.3 og 3.4 har tal frå registeret. Tabellane 3.5 og 3.6 har tal frå Arbeidsdirektoratet sine oversikter over alle som registrerer seg som arbeidslause ved arbeidskontora.

Sjå NOS Arbeidsmarkedsstatistikk, NOS Regionalstatistikk (emne 06) og hefte med grunntabellar frå AKU (Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk), alle frå SSB, for meir informasjon. Arbeidsdirektoratet sine publikasjonar kan òg vere av interesse.

Frå 1970-åra til midt i 1980-åra varierte yrkesfrekvensen for unge i alderen 16-19 år stort sett mellom 40 og 45 prosent på landsbasis. I tidsrommet 1987-1993 gjekk denne frekvensen kraftig ned for heile ungdomsgruppa, før yrkesdeltakinga steig kraftig frå 1995 til 1997. Samstundes var det ein sterk vekst i sysselsettjninga generelt. Yrkesfrekvensen for 16-19-åringar var likevel 8 prosentpoeng lågare i 1997 enn under høgkonjunkturen i 1987 (AKU).

Fleire unge under utdanning enn i arbeidsstyrken

Tabell 3.1 syner at 16-19-åringane utgjorde 6,7 prosent av alle personar 16-74 år i landet i 1997. Som del av arbeidsstyrken utgjorde desse tenåringane nær 4 prosent.

Fleirtalet av dei sysselsette tenåringane har berre ein deltidsjobb ved sida av skolegangen (sjå òg tabell 3.2).

16-19-åringane utgjorde halvparten av dei som var under utdanning og samstundes utanfor arbeidsstyrken. 55 000 gutar og 57 000 jenter av i alt 222 000 var under utdanning på heiltid, utan arbeid ved sida av (årsgjennomsnitt 1997).

For 19-åringane syner tabellen at det var fleire sysselsette enn utan inntektsgivande arbeid. Av 31 000 sysselsette 19-åringar var 17 000 heiltidsarbeidande. 16- og 17-åringane var hovudsakleg under utdanning i vidaregåande skole.

3.1. Personar i alderen 16-74 år, etter alder, kjønn og arbeidsstyrkestatus. Sysselsette grupperte etter avtala/vanleg arbeidstid og personar utanfor arbeidsstyrken etter hovudsakleg verksemd. Årsgjennomsnitt 1997. 1 000

Kjønn Alder	I arbeidsstyrken					Utanfor arbeidsstyrken				
	Personar i alt	I alt	Sysselsette			Arbeids- lause	Under utdannig	Heime- arbeidande	Pensjonistar	Andre
			Deltid		Heiltid					
			Kort	Lang						
Alle aldere	3 154	2 192	280	301	1 604	93	222	110	485	52
Av dette										
16-19 år	212	81	48	7	26	15	112	1	1	2
16 år	53	12	10	1	1	4	37	-	-	-
17 år	53	16	13	1	2	4	32	-	-	1
18 år	54	23	14	2	6	4	26	-	-	1
19 år	53	31	11	3	17	3	17	-	-	1
Menn	1 587	1 183	68	50	1 062	49	103	2	227	24
Av dette										
16-19 år	109	43	22	3	18	8	55	-	1	1
Kvinner	1 566	1 009	212	251	542	44	118	109	258	28
Av dette										
16-19 år	104	38	26	4	8	7	57	1	-	1

Kjelde: Grunntabellar. Arbeidskraftundersøkingane (AKU) 1997, SSB.

Personar 16-74 år med inntektsnivåande arbeid og personar som er inne til førstegangs militær- eller sivilteneste, blir rekna som sysselsette, anten som lønstakarar, sjølvstendige næringsdrivande eller familiearbeidskraft. Personane må ha arbeidd minst ein time i undersøkingsveka eller vere midlertidig fråverande frå inntektsnivåande arbeid på grunn av sjukdom, ferie, permisjon e.l.

Summen av sysselsette og arbeidslause blir kalla arbeidsstyrken eller dei yrkesaktive.

Deltidsjobb kombinert med utdanning

Landstala for 1996 og 1997 tyder på ein auke i talet på heiltidssysselsette for aldersgruppa 16-19 år (tabell 3.2). For 1996 var delen 9 prosent sysselsette på heiltid, i 1997 12 prosent. Av dei yrkesaktive 16-19-åringane var det dobbelt så mange gutar som jenter.

Dei fleste 16-19-åringar går på skole. 175 000 av 212 000 personar i denne aldersgruppa var under utdanning i 1997. I utdanningstida er det blitt nokså

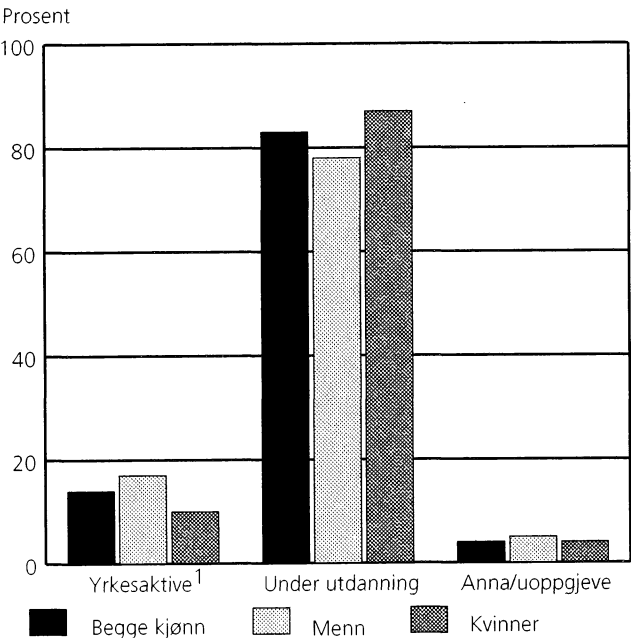
3.2. Personar i alderen 16-74 år, etter kjønn, alder, hovudsakleg verksemd og deltidsysseletjing. Årsgjennomsnitt. 1 000

Alder Hovudsakleg verksemd	I alt		Menn		Kvinner	
	1996	1997	1996	1997	1996	1997
I alt 16-74 år	3 146	3 154	1 583	1 587	1 563	1 566
Yrkesaktive ¹	1 932	2 003	1 086	1 115	846	888
Deltidsysselette	374	399	55	53	319	346
Under utdanning ..	361	347	168	158	193	189
Deltidsysselette	101	105	42	44	59	60
Heimearbeidande ..	166	155	2	3	163	152
Deltidsysselette	41	38	-	1	41	38
Førtidspensjonistar/ uføre	248	252	115	119	132	133
Deltidsysselette	11	13	5	6	6	6
Alderspensjonistar ..	265	257	124	122	141	135
Deltidsysselette	8	8	6	5	2	3
Anna/uoppgjeve ...	174	140	87	71	87	69
Deltidsysselette	26	18	9	8	17	11
I alt 16-19 år	212	212	109	109	103	104
Yrkesaktive ¹	25	29	17	19	9	10
Deltidsysselette	6	4	3	1	3	2
Under utdanning ..	178	175	88	85	90	90
Deltidsysselette	46	50	21	23	26	27
Anna/uoppgjeve ...	9	9	4	5	5	4
Deltidsysselette	1	1	-	1	1	-

¹Som yrkesaktive reknast her sysselsette på heiltid, samt deltidsysselette som oppgjev yrkesaktivitet som si hovudsaklege verksemd.
Kjelde: NOS Arbeidsmarkedsstatistikk 1997, SSB.

Inndelinga i arbeidstid i AKU er basert på opplysningar om avtala/vanleg arbeidstid. Kort deltid = 1-19 timar pr. veke. Lang deltid = 20-36 timar pr. veke med unnatak av personar med arbeidstid 32-36 timar som oppgjev at dette utgjør heiltid. Heiltid = 37 timar og over, samt tilfella nemnt ovanfor.

Figur 3.1. Personar i alderen 16-19 år, etter kjønn og hovudsakleg verksemd. Årsgjennomsnitt 1997. Prosent

¹Som yrkesaktive reknast her sysselsette på heiltid, samt deltidsysselette som oppgjev yrkesaktivitet som si hovudsaklege verksemd.
Kjelde: NOS Arbeidsmarkedsstatistikk 1997, SSB.

vanleg å ta deltidsarbeid ved sida av skolen. I 1997 oppgav 83 prosent av 16-19-åringane utdanning som si hovudsaklege verksemd. Av desse hadde 29 prosent ein deltidsjobb ved sida av skolegangen. Berre 12 prosent av ungdomane i denne aldersgruppa var i arbeid på heiltid.

Talet på unge arbeidstakarar opp med 1 100

Registertala i tabell 3.3 syner at det var om lag 225 000 arbeidstakarar 16-74 år i Oslo i 1997. Det har vore ein auke frå 1990 for gruppa sett under eitt. Den same utviklinga finn ein ikkje for aldersgruppa 16-19 år. I absolutte tal var flest 16-19-åringar registrerte som arbeidstakarar i 1997, færrest i 1996. Mellom 4. kvartal 1996 og 4. kvartal 1997 var auken på 1 100 personar.

I prosent utgjorde 16-19-åringane 2,8 prosent av arbeidstakarane i Oslo i 1990, 2,0 i 1996 og 2,5 prosent i 1997. I same tidsrommet utgjorde aldersgruppa 5,3, 4,6 og 4,5 prosent av folkemengda 16-74 år i fylket.

Arbeidstakarar er lønstakarar i eit arbeidsforhold som er meldt til arbeidstakarregisteret. Arbeidsforhold skal bli melde inn til arbeidstakarregisteret når forholdet skal vare lenger enn seks dagar og inneber meir enn tre timars arbeid kvar veke i gjennomsnitt.

Arbeidstakarar omfattar ikkje vernepliktige, sjølvstendig næringsdrivande eller familiearbeidarar (personar som tek del i arbeidet i ei verksemd som eit familiemedlem eig og som ikkje har fast avtala løn).

3.3. Arbeidstakarar 16-74 år, etter alder og bustad-kommune. 4. kvartal 1990, 1996 og 1997

	Alder	
	16-74 år	16-19 år
Oslo		
1990	199 001	5 479
1996	217 079	4 440
1997	224 798	5 565

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 4/98, SSB.

3.5. Registrerte heilt arbeidslause, etter alder og bustadkommune. Årsgjennomsnitt 1997 og endring siste år

	Årsgjennomsnitt 1997		Endring siste år	
	I alt	Av dette under 20 år	I alt	Av dette under 20 år
Oslo	9 665	118	-1 580	-43

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 1/98, SSB.

3.4. Arbeidstakarar 16-74 år, etter alder, bustad-kommune og avtala arbeidstid i hovudarbeids-forholdet. 4. kvartal 1997

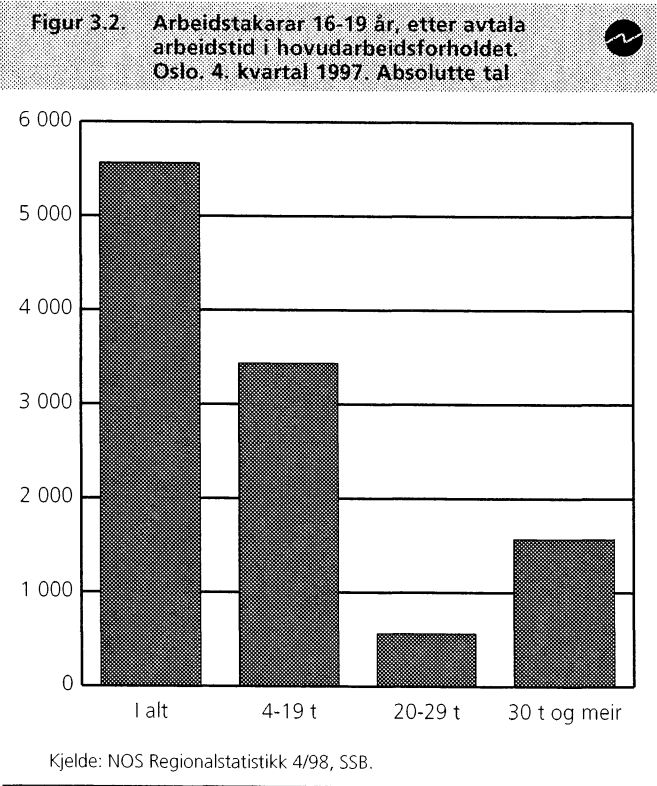
	Alder	
	16-74 år	16-19 år
Oslo	224 798	5 565
4-19 t	25 244	3 435
20-29 t	16 394	563
30 t og meir	183 160	1 567

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 4/98, SSB.

3.6. Personar på personretta ordinære arbeids-marknadstiltak, etter alder og bustadkom-mune. Årsgjennomsnitt 1997 og endring siste år

	Årsgjennomsnitt 1997		Endring siste år	
	I alt	Av dette under 20 år	I alt	Av dette under 20 år
Oslo	2 860	135	-1 337	-34

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 1/98, SSB.

Kort deltid utbreidd

Få arbeidstakarar i alderen 16 til og med 19 år arbeidde lang deltid (20-29 timar pr. veka) (jf. tabell 3.4). Drygt 3 400 av dei nær 5 600 arbeidstakarane i aldersgruppa i Oslo arbeidde kort deltid (4-19 timar) 4. kvartal 1997. Nær 1 600 arbeidde frå 30 timar og oppover i veka. At så mange av dei som faktisk arbeider berre har deltidsjobb, tyder på utbreidd ettermiddags- eller laurdagsarbeid ved sida av skolen.

Arbeidslause er personar som er registrerte arbeidslause ved arbeidskontoret. Dei blir rekna som heilt arbeidslause når dei ikkje har arbeid som gjev løn eller anna inntekt og er disponible for arbeidet som blir søkt. Deltakarar på arbeidsmarknadstiltak blir ikkje rekna som heilt arbeidslause, men som arbeids-søkjarar.

Få arbeidslause ungdomar

Tabell 3.5 syner tal for registrerte heilt arbeidslause 16-19-åringar i Oslo. Årsgjennomsnittet for 1997 var på 118 personar, og dette var ein nedgang på 27 prosent frå 1996. I same periode var det ein reduksjon i talet på arbeidslause i alt i fylket på 14 prosent (alle alders-grupper).

Talet på arbeidslause ungdomar i slutten av tenåra er ikkje spesielt høgt, og dette heng venteleg saman med retten til skolegang i 12 år. Det kan òg vere at ungdom vel å ikkje registrere seg som arbeidslause då dei like-vel som regel ikkje har rett til dagpengar. Tal frå arbeidskraftundersøkingane syner at ungdom gjerne søker jobb via andre kanalar enn arbeidskontora.

Det krevst at ein er registrert ved arbeidskontora for å kunne vere med på arbeidsmarknadstiltak. Tabell 3.6 syner kor mange personar som var på personretta ordinære arbeidsmarknadstiltak i kommunane i Oslo. Forutan personretta ordinære arbeidsmarknadstiltak kan registrerte arbeidslause få attføringstiltak. Att-føring er lite vanleg for ungdomar.

I tillegg til dei ungdomane som var registrerte som heilt arbeidslause, var gjennomsnittleg 135 personar under 20 år med bustadkommune i Oslo på

arbeidsmarknadstiltak i 1997. Desse ungdomane utgjorde nær 5 prosent av alle på personretta ordinære arbeidsmarknadstiltak. Det var ein nedgang i talet på personar på ordinære tiltak frå 1996 til 1997 på 20 prosent for 16-19-åringane.

Og så ein epilog om sysselsette mødre

Tabell 3.7 syner nokre tal for sysselsette mødre på landsbasis: Dess eldre yngste barnet er, dess fleire mødre er sysselsette. Skilnaden på sysselsette mødre med yngste barn 0-2 år og med yngste barn 11-15 år er på nær 18 prosentpoeng. Ser ein på talet på barn, syner det seg at sysselsetjingsnivået er høgast blant mødre med to barn under 16 år, med 80 prosent sysselsette. Ugifte/før gifte kvinner med barn arbeider i mindre grad enn gifte/sambuande kvinner med barn. 63 prosent av dei ugifte/før gifte mødrene var sysselsette mot 80 prosent sysselsette av mødrene i parforhold.

Kor vidt dei sysselsette kvinnene arbeidde deltid eller heiltid syner ikkje tabellen.

Prosentdelen gifte eller sambuande kvinner med barn under 7 år i arbeidsstyrken har auka sterkt dei siste tiåra. Etter 1980 har denne auken i yrkesdeltaking vore særleg sterk blant småbarnsmødrene, det vil seie blant mødre med barn i førskolealder (sjå indikatorar i Sosialt utsyn 1998, SSB).

3.7. Sysselsette kvinner, etter ekteskapeleg status, talet på barn under 16 år og alderen på det yngste barnet. Årsgjennomsnitt 1997. 1 000 og prosent

Ekteskapeleg status Talet på barn under 16 år	Alder på det yngste barnet				
	I alt	0-2 år	3-6 år	7-10 år	11-15 år
Kvinner med barn under 16 år					
i alt	411	105	118	94	94
1 barn	186	45	36	32	74
2 barn	165	42	55	49	20
3 barn og fleire	60	19	28	12	1
Gifte kvinner¹ med barn under 16 år					
359	100	104	78	77	
1 barn	152	41	27	23	60
2 barn	150	40	50	43	17
3 barn og fleire	57	18	26	11	1
Ugifte/før gifte kvinner med barn under 16 år					
52	5	14	16	17	
1 barn	34	3	8	9	14
2 barn	16	1	5	6	3
3 barn og fleire	3	-	1	1	-

I prosent av alle kvinner i kvar gruppe

Kvinner med barn under 16 år i alt					
77,0	68,4	77,0	79,9	86,2	
1 barn	77,7	70,8	73,7	76,5	85,7
2 barn	79,7	72,9	80,1	82,8	87,8
3 barn og fleire	68,7	56,3	75,4	78,1	88,4
Gifte kvinner¹ med barn under 16 år					
79,6	71,6	80,1	83,7	87,1	
1 barn	81,6	76,0	79,1	83,1	86,5
2 barn	81,4	74,9	81,9	84,9	89,3
3 barn og fleire	70,8	58,5	77,8	80,6	87,5
Ugifte/før gifte kvinner med barn under 16 år					
63,2	36,5	60,1	65,7	82,0	
1 barn	64,3	38,4	60,0	63,3	82,3
2 barn	66,4	39,4	65,3	71,1	80,4
3 barn og fleire	42,3	23,7	46,0	56,7	100,0

¹Gifte og sambuande.
Kjelde: Grunntabellar. Arbeidskraftundersøkingane (AKU) 1997, SSB.

4. Barn og økonomi

Økonomisk sett har det mykje å seie for eit barn om han eller ho veks opp i ein familie med to vaksne (og oftast to inntekter) eller hos ein einsleg forsørgjar. Diverse overføringar, som til dømes barnetrygda, verkar dessutan til å jamne ut skilnadene, det same gjer skatten.

Barnefamiliane skil seg ut som ein hushaldstype med store renteutgifter. Likevel har renteutgiftene sin del av samla hushaldsinntekt blitt halvert frå 1990 til 1996, slik at dei tyngde mindre i 1996. Inntektsskilnadene mellom barnefamiliane med lågast inntekt og høgast inntekt har auka noko i perioden 1986 til 1994.

Inntekts- og formuesundersøkingane for hushald (IFU) baserer seg på inntekts- og formuesopplysingar frå eit landsomfattande utval av hushald. IFU gjev tal for ulike grupper av hushald, til dømes einslege, hushald med barn, pensjonistar. Det svake punktet med slike undersøkingar er at tala kan bli usikre for små grupper.

I IFU omfattar *samla inntekt* lønsinntekt, næringsinntekt, kapitalinntekt og overføringar. *Inntekt etter skatt* omfattar inntekt minus utlikna skatt og negative overføringar (dvs. betalt underhaldsbidrag og tvungen pensjonspremie i arbeidstilhøve).

Tala i dette kapittelet er hovudsakleg landstal. Einskilde av tabellane vil òg trekkje fram tal for landsdel eller fylke. Regionalt nivå står i tabelltittelen.

Meir informasjon i *Husholdningenes økonomi* (SA 8/95) og *Sosialt utsyn 1998*, SSB og i *Offentlige overføringer til barnefamilier* (NOU 1996:13) frå Barnefamilieutvalet.

Livsfase er svært viktig med omsyn til inntekter og utgifter. Unge hushald har store utgifter og små inntekter. Etter kvart som tida går, stig inntektene medan renteutgiftene og gjelda minkar. Når pensjonsalderen er nådd, minkar inntekta markant, men då er også gjelda stort sett nedbetalt. Mykje av variasjonane i økonomiske høve etter alder på barn og vaksne, slik det kjem fram i tabellane i dette kapittelet, skuldast livsfase.

Når ein måler økonomien til par med barn opp mot snittet for alle hushald, vert hushald med (stort sett) to

inntekter samanlikna med eit gjennomsnitt som inneheld både pensjonistar, familiar med to inntekter og familiar med ei inntekt. Par med barn vil derfor alltid ha ei inntekt over snittet.

Par med barn hadde inntekt, men også gjeld over gjennomsnittet

Landsdelstabell 4.1 syner at inntektene og formua stig medan gjelda stort sett minkar ved aukande alder, her målt i alderen på barn for par med barn og einslege forsørgjarar, eller i alder på einslege og den eldste i par

4.1. Gjennomsnittleg tal på personar, sum inntekt, inntekt etter skatt, formue ved likning og gjeld pr. hushald. Tal for hushaldstypar og landsdel. 1996

Oslo og Akershus	Gjennomsnitt pr. hushald				
	Personar	Sum inntekt	Inntekt etter skatt	Formue ved likning	Gjeld
Alle hushald	2,0	338 473	250 556	276 576	352 923
Einfamiliehushald					
Par med barn					
Små barn 0-6 år	3,9	487 984	371 603	115 754	725 350
Store barn 7-17 år	3,9	614 570	442 446	370 163	713 800
Vaksne barn 18 år og over	3,3	682 046	474 114	686 009	548 523
Einslege forsørgjarar					
Mor/far med barn 0-17 år	2,5	234 439	218 223	76 190	339 160
Mor/far med barn 18 år og over	2,2	341 814	250 854	201 436	387 083
Par utan barn					
Eldste person under 45 år	2,0	493 550	363 369	137 384	593 691
Eldste person 45-64 år	2,0	560 900	383 238	597 814	397 504
Eldste person 65 år og over	2,0	320 585	242 571	740 375	132 293
Einsleg under 45 år	1,0	193 336	142 443	27 737	239 223
Einsleg 45-64 år	1,0	226 341	155 307	217 106	261 551
Einsleg 65 år og over	1,0	153 823	122 481	419 567	37 128
Fleirfamiliehushald	2,8	454 856	343 801	328 165	431 796

Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkinga for hushald 1996, SSB.

utan barn. For par med barn synk gjelda noko frå “små barn” til “store barn”, men ikkje mykje. Dette tyder på at etableringsfasen held fram, også etter at det yngste barnet har vorte 7 år, kan hende i overgangen frå leilegheit til eige hus. Det er samsvar mellom gjeld og inntekta som skal betjene gjelda for dei einskilde grup-pene.

I dette kapittelet gjeld alderen til barn alltid alderen på det yngste barnet.

Einslege forsørgjarar og andre einslege har jamt over lågare inntekt enn par med og utan barn. For einslege forsørgjarar med barn 0-17 år er inntekt etter skatt ber-re 16 000 kroner lågare enn skattepliktig bruttoinntekt. Skilnaden er vesentleg større for par med barn i same alder. Dette kjem av at einslege forsørgjarar mottæk nokre skattefrie overføringar og at dei betaler mindre skatt ved at dei blir likna i skatteklasse 2.

Par med barn har i snitt høgare inntekt enn par utan barn. Einslege forsørgjarar har òg høgare inntekt enn einslege utan barn.

Som det går fram av tabellen, veks barn opp under betre økonomiske vilkår hos eit par enn med ein eins-leg forsørgjar. Direkte samanlikningar er likevel vanske-lege å få ut av tabellen, då hushald med par med barn har større utgifter enn hushald med ein einsleg forsørg-jar og barn.

Renteutgiftene tyngde mindre

Tabell 4.2 syner renteutgiftene til hushalda i prosent av samla hushaldsinntekt for Oslo og Akershus. Tala syner ein auke i renteutgiftene sin del av inntekta frå 1986 til 1990, medan det var ein nedgang i åra etterpå. I 1996 var renteutgiftene sin del av samla inntekt halverte for alle hushald sett under eitt samanlikna med 1990.

Same utviklinga gjaldt òg for alle hushalda med barn. Alle par med barn, uansett alderen til barna, opplevde ei halvering av renteutgiftene sin del av samla inntekt frå 1990 til 1996. Einslege forsørgjarar likeså. Denne endringa har mykje å seie for den økonomiske situasjo-nen i ein del barnehushald, etter som familiar med små barn ofte er i ein etableringsfase, ein livsfase der inn-tekta er relativt låg og gjelda stor.

Overføringar viktige for einslege forsørgjarar

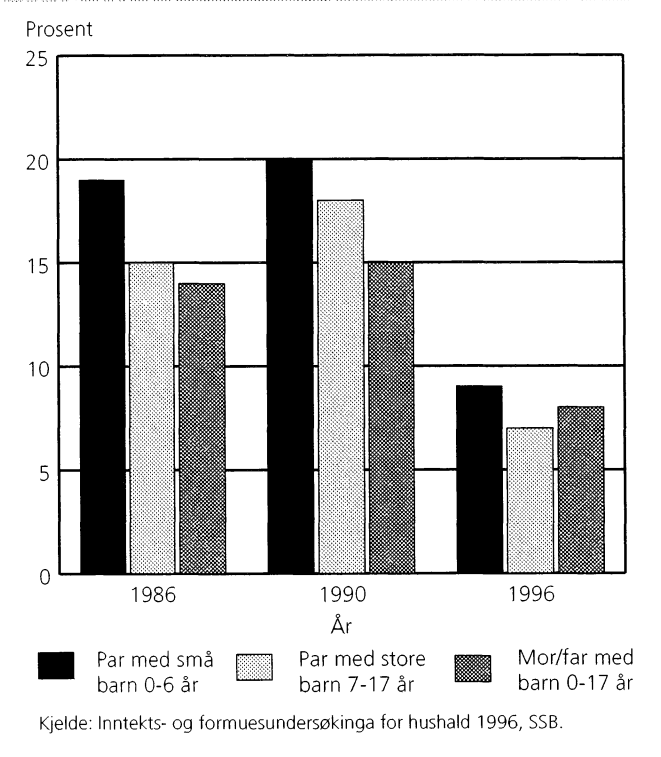
Inntekter kjem frå ulike kjelder, og inntektssaman-setjinga varierer for ulike hushaldstypar. Tabell 4.3 sy-ner inntektsrekneskapen for hushald etter hushaldstype og landsdel (her: Oslo og Akershus), med eit gjenom-snitt i kroner for 1996.

Gjennomsnittleg yrkesinntekt for par med barn var meir enn dobbelt så høg som same inntekta for einsleg mor/far med barn. Den store skilnaden i yrkesinntekter mellom par med barn under 18 år og einslege for-sørgjarar med barn under 18 år gjenspeglar det faktum

4.2. Hushalda sine renteutgifter ¹ som prosentdel av samla hushaldsinntekt ² , etter familietype. Oslo og Akershus. 1986, 1990 og 1996			
	1986	1990	1996
Alle hushald	12	14	6
Einfamiliehushald			
Par med barn			
Små barn 0-6 år	19	20	9
Store barn 7-17 år	15	18	7
Vaksne barn 18 år og over	11	12	5
Einslege forsørgjarar			
Mor/far med barn 0-17 år	14	15	8
Mor/far med barn 18 år og over	10	11	5
Par utan barn			
Eldste person under 45 år	14	21	8
Eldste person 45-64 år	9	15	6
Eldste person 65 år og over	3	4	2
Einslege			
Einsleg under 45 år	13	18	7
Einsleg 45-64 år	6	10	6
Einsleg 65 år og over	2	3	2
Fleirfamiliehushald	6	19	5

¹ Renteutgifter er summen av gjeldsrenter og underskot i burettslag/prosentdel av utgifter i bustadselskap. ² Samla inntekt utan «andre overføringar». Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkinga for hushald 1996, SSB.

Figur 4.1. Renteutgiftene sin del av samla hushaldsinntekt for nokre hushaldstypar. Oslo og Akershus. 1986, 1990 og 1996. Prosent

at dei fleste einslege forsørgjarar er kvinner og at det blant par med barn ofte er to yrkesaktive.

4.3. Inntektsrekneskap for hushald. 1996. Kroner

Oslo og Akershus	Alle hushald	Einfamiliehushald						
		Par med ugifte heimebuande barn		Mor/far med yngste barn 0-17 år	Hushald med voksne barn 18 år og over	Par utan ugifte heimebuande barn	Einslege	Fleir-familie-hushald
		0-6 år	7-17 år					
Yrkesinntekt	253 198	444 052	535 662	182 666	488 687	258 979	128 669	356 721
Løn	233 456	394 195	477 671	176 576	459 615	240 787	122 044	330 874
Netto næringsinntekt	19 742	49 856	57 992	6 090	29 072	18 192	6 625	25 847
Kapitalinntekt	26 011	21 153	49 918	9 338	39 303	57 412	10 417	18 129
Brutto renteinntekt	6 344	2 810	7 428	2 007	10 179	11 720	4 701	9 716
Aksjeutbytte	10 732	9 438	13 697	6 139	14 844	33 266	1 253	6 213
Netto realisasjonsgevinst	3 750	-716	17 912	362	2 117	6 467	1 900	50
Anna kapitalinntekt	5 184	9 621	10 882	829	12 163	5 959	2 563	2 150
Overføringar	66 480	46 682	45 115	80 652	52 087	117 245	52 614	92 785
Skattepliktige overføringar	53 744	11 576	18 790	39 065	43 874	113 637	47 463	75 326
Ytingar frå folketrygda	34 725	3 828	11 336	16 896	31 191	74 096	32 261	46 923
Tenestepensjon mm.	13 540	1 020	1 420	2 215	8 538	34 636	11 930	17 253
Dagpengar	3 711	4 681	3 958	3 302	3 620	4 415	3 024	8 522
Mottekne bidrag mm.	1 767	2 048	2 077	16 651	525	490	248	2 628
Skattefrie overføringar	12 736	35 106	26 324	41 587	8 213	3 608	5 150	17 459
Barnetrygd	5 678	23 059	15 595	26 139	0	0	0	5 445
Bustønad	363	462	675	1 117	97	102	337	8
Stipend	1 317	1 185	1 032	1 341	5 102	1 302	814	3 990
Forsørgjarfrådrag	857	3 406	3 251	2 522	198	9	26	666
Sosialhjelp	2 805	4 212	3 878	3 798	1 235	1 006	3 050	4 047
Andre overføringar ¹	350	256	218	3 199	412	185	56	524
Samla inntekt	345 689	511 886	630 695	272 656	580 077	433 636	191 700	467 635
Sum utlikna skatt og negative overføringar²	95 133	140 283	188 249	54 433	172 659	117 831	52 192	123 834
Inntekt etter skatt	250 556	371 603	442 446	218 223	407 417	315 806	139 507	343 801
Renteutgifter og bustadinntekter ..	17 968	42 909	38 930	17 714	20 068	14 196	9 325	22 796
Inntekt etter skatt og renteutgift/ bustadinntekt	232 588	328 694	403 516	200 509	387 349	301 610	130 183	321 005

¹ Andre overføringar er skattefrie utbetalingar som blant anna grunn- og hjelpestønad, eingongsstønad ved fødsel og skattefri stønad til barnetilsyn.

² Negative overføringar er pliktig underhaldsbidrag og premie til pensjonsordning i arbeidsforhold.

Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkinga for hushald 1996, SSB.

Når det gjaldt bustønad, var det einslege mødre og fedre med barn 0-17 år som mottok mest i gjennomsnitt. Dei einslege forsørgjarane mottok minst i sosialhjelp av barnehushalda, par med barn 0-6 år mest. Sosialhjelpa utgjorde likevel berre 1,4 og 0,8 prosent av samla inntekt for hushaldstypane.

For mor/far med yngste barn 0-17 år utgjorde yrkesinntekter og kapitalinntekter 33 prosent av dei same inntektene for par med ugifte heimebuande barn mellom 7 og 17 år. Etter overføringar og sum utlikna skatt og negative overføringar hadde inntekta etter skatt for dei einslege forsørgjarane kome opp på 50 prosent av nivået for par med barn 7-17 år.

Par med barn hadde høgare renteutgifter (etter at ein har lagt til bustadinntekt) enn einslege foreldre med

barn i same alderen, om lag 40 000 mot 18 000 kroner i 1996. Tala for inntekt etter skatt og renteutgifter syner at par med barn låg over gjennomsnittet for alle hushalda i Oslo og Akershus, som forventast, medan einslege forsørgjarar låg ca. 30 000 kroner under snittet.

Om ein ser på kva dei einskilde inntektene tyder for dei ulike hushaldstypane, ser ein til dømes at barnetrygda var langt viktigare for einslege forsørgjarar enn for par med barn. For einslege forsørgjarar utgjorde denne skattefrie overføringa 10 prosent av samla inntekt, mot 5 prosent for par med yngste barn 0-6 år. I det heile tydde overføringar svært mykje for einslege forsørgjarar i det 30 prosent av den samla inntekta deira var skattepliktige og skattefrie overføringar. For par med yngste barn 0-6 år utgjorde desse overføringane

9 prosent av samla inntekt og for par med yngste barn 7-17 år 7 prosent.

nader som gjennomsnittleg stønadstid låg dei også over gjennomsnittet av alle mottakarane.

Lønsinntektene utgjorde om lag 76 prosent av samla inntekt for par med barn og 65 prosent for einslege forsørgjarar.

Einslege forsørgjarar hadde kort stønadstid
I alt 154 000 personar i Noreg mottok økonomisk sosialhjelp i 1996, og gjennomsnittleg stønadstid var 5,3 månader, syner tabell 4.4. 24 500 av mottakarane var einslege forsørgjarar, av dette 21 200 kvinner. Det var flest som mottok stønad i ein måned. Gjennomsnittleg stønadstid var likevel 4,8 månader for alle einslege forsørgjarar med barn under 18 år og 4,7 månader for einslege kvinner med barn under 18 år. Einslege forsørgjarar med barn under 18 år hadde dermed kortare gjennomsnittleg stønadstid enn sosialhjelpsmottakarar generelt.

Det var færre par med barn under 18 år enn einslege forsørgjarar med barn under 18 år som mottok økonomisk sosialhjelp. Par med barn fekk i snitt stønad i ein lengre periode enn einslege forsørgjarar. Med 5,6 må-

Barnefamiliane utgjorde 24 prosent av stønadstilfella i Oslo
I 1996 vart totalt 75 100 barn under 18 år forsørgde av sosialhjelpsmottakarar på landsbasis (NOS Sosialstatistikk 1996, SSB).

Det var 26 500 stønadstilfelle i Oslo i 1996, syner tabell 4.5. Dette utgjorde 54 stønadstilfelle pr. 1 000 innbyggjarar. Berre 2 prosent av desse var einslege menn med barn under 18 år. Blant dei einslege kvinnene som mottok stønad, var det 3 103 mødre med barn under 18 år, noko som tilsvargar om lag 12 prosent av alle mottakarane. Par med barn under 18 år utgjorde nær 11 prosent, eller 2 805, av stønadstilfella i Oslo i 1996. Samla stod barnefamiliar for knapt ein firedel av alle stønadstilfella i Oslo.

Lita yrkesinntekt for tenåringane
Personar som var 16 år gamle i 1994, hadde stort sett ikkje yrkesinntekt over 10 000 kroner, syner tal for heile landet i tabell 4.6. Over 40 prosent av dei hadde

4.4. Sosialhjelpsmottakarar, etter stønadstid og familiefase. 1996

Familiefase	I alt ¹	Talet på månader med stønad												Gjen- nom- snitt- leg stø- nads- tid
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
I alt	153 817	32 702	21 073	15 150	11 580	9 585	8 541	7 559	6 767	6 970	7 550	9 296	16 241	5,3
Par med barn under 18 år	18 233	3 795	2 250	1 728	1 286	1 053	937	882	821	782	922	1 314	2 362	5,6
Einslege med barn under 18 år	24 540	5 654	3 550	2 585	2 078	1 721	1 492	1 252	1 050	1 099	1 045	1 163	1 743	4,8
Menn	3 341	672	425	316	247	214	204	164	146	184	176	217	364	5,5
Kvinner	21 199	4 982	3 125	2 269	1 831	1 507	1 288	1 088	904	915	869	946	1 379	4,7
Par utan barn under 18 år	17 955	4 004	2 444	1 788	1 303	1 054	909	871	727	741	882	1 038	2 069	5,3
Einslege menn ..	57 721	11 016	7 647	5 564	4 290	3 564	3 278	2 887	2 748	2 841	3 122	3 809	6 677	5,5
-19 år	3 753	866	697	473	351	298	223	204	159	136	124	90	124	4,2
20-24 år	12 591	2 480	2 044	1 399	1 049	839	800	700	627	563	589	606	827	4,9
25-44 år	30 297	5 117	3 507	2 693	2 140	1 824	1 750	1 512	1 502	1 655	1 859	2 372	4 215	6
45-66 år	9 896	2 086	1 246	892	681	560	479	441	418	451	512	674	1 416	5,6
67- år	1 184	467	153	107	69	43	26	30	42	36	38	67	95	4,2
Einslege kvinner	34 894	8 007	5 100	3 439	2 594	2 180	1 910	1 659	1 408	1 501	1 567	1 966	3 376	5,1
-19 år	3 170	692	619	446	286	230	199	172	129	107	83	87	102	4,1
20-24 år	8 870	1 873	1 502	1 009	784	626	571	483	370	383	361	354	509	4,6
25-44 år	10 828	2 137	1 441	1 016	763	663	573	534	472	509	561	746	1 355	5,6
45-66 år	8 630	2 057	1 085	737	570	496	444	373	345	383	432	602	1 064	5,4
67- år	3 396	1 248	453	231	191	165	123	97	92	119	130	177	346	4,5
Uoppgjeve	474	226	82	46	29	13	15	8	13	6	12	6	14	2,9

¹ Taler omfatter 803 sosialhjelpsmottakarar med uoppgjeve stønadstid.
Kjelde: NOS Sosialstatistikk 1996, SSB.

4.5. Stønadstilfelle, etter familietype. Bydel. 1996

Kommune	I alt	Par		Einsleg mann		Einsleg kvinne		Uopp- gjewe	Stønads- tilfelle pr. 1 000 inn- byggjarar
		Utan barn under 18 år	Med barn under 18 år	Utan barn under 18 år	Med barn under 18 år	Utan barn under 18 år	Med barn under 18 år		
Oslo	26 474	2 866	2 805	11 286	498	5 792	3 103	124	54
Bygdøy-Frogner ...	753	60	38	369	10	232	36	8	38
Uranienborg- Majorstuen	1 019	100	44	495	10	300	64	6	44
St.Hanshaugen- Ullevål	1 353	148	63	709	9	339	79	6	50
Sagene-Torshov ...	2 523	253	152	1 292	29	593	196	8	95
Grünerløkka- Sofienberg	3 401	418	295	1 541	55	769	318	5	130
Gamle Oslo	3 279	438	446	1 273	62	689	360	11	134
Ekeberg-Bekkelaget	544	46	43	261	9	114	71	-	34
Nordstrand	374	22	21	187	15	83	45	1	22
Søndre Nordstrand	1 610	203	373	413	53	263	299	6	54
Lambertseter	638	57	79	221	20	144	111	6	68
Bøler	641	78	65	235	12	119	122	10	49
Manglerud	509	65	41	227	7	112	55	2	42
Østensjø	699	68	62	293	15	139	117	5	46
Helsfyr-Sinsen	1 380	171	119	600	22	305	150	13	67
Hellerud	733	79	119	257	25	145	108	-	47
Furuset	1 571	145	260	538	46	308	268	6	54
Stovner	996	87	145	388	32	189	154	1	48
Romsås	521	48	70	178	14	100	111	-	78
Grorud	877	90	98	399	17	180	92	1	53
Bjerke	1 052	108	113	468	18	192	143	10	47
Grefsen-Kjelsås ...	371	39	26	187	4	77	32	6	22
Sogn	477	47	31	235	2	117	45	-	30
Vinderen	230	18	8	122	-	55	21	6	12
Røa	453	38	46	192	8	107	59	3	21
Ullern	470	40	48	206	4	121	47	4	18

Kjelde: NOS Regionalstatistikk 8/97, SSB.

4.6. Prosentdel personar med yrkesinntekt, etter
alder og inntektsintervall. 1994

	16 år	17 år	18 år	19 år
0	43,6	33,1	19,4	13,3
1-4 999	18,8	20,0	10,3	10,4
5 000-9 999	14,6	15,7	13,7	5,8
10 000-14 999	9,4	11,5	14,1	7,1
15 000-19 999	7,9	7,3	11,8	9,7
20 000-24 999	1,9	4,4	6,2	5,5
25 000-49 999	3,1	5,6	15,6	20,3
50 000-74 999	0,5	1,0	5,7	12,8
75 000-99 999	0,0	0,9	1,4	5,9
100 000-	0,2	0,5	1,9	9,2

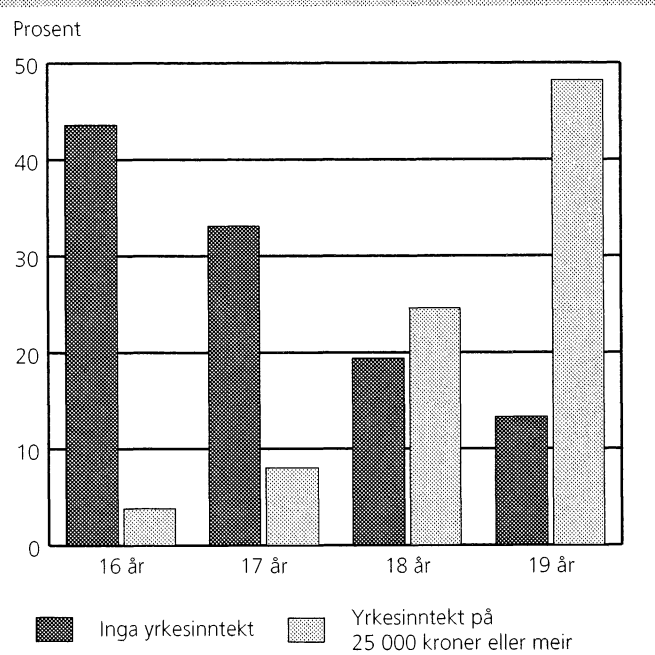
Kjelde: Inntektsstatistikk, SSB.

ikkje yrkesinntekt i det heile teke. Meir enn 20 000 kroner i yrkesinntekt var sjeldsynt. Over 50 prosent av 17-åringane hadde heller ikkje yrkesinntekt over 10 000 kroner dette året. For 19-åringane var inntek-
tene høgare; nesten halvparten hadde ei yrkesinntekt over 25 000 og over ein firedel hadde inntekt på over 50 000 kroner i 1994.

Inntektsauke for barnefamiliar

Landstabell 4.7 syner utviklinga i inntektsskilnader mellom barnehushald. Av småbarnsfamiliane har alle, med unntak av firedelen med lågast inntekt, fått auka inntekt i forhold til gjennomsnittet for alle hushald frå 1986 til 1994. Ein kan gå ut frå at ein stor del av hus-
halda med einslege forsørgjarar ligg i første kvartil, medan det vil vere få av desse i fjerde kvartil. Tabellen syner at den dårlegast stilte firedelen hadde ei gjen-

Figur 4.2. Prosentdel utan yrkesinntekt og prosent-
del med minst 25 000 kroner i yrkesinntekt
blant 16-, 17-, 18- og 19-åringar. 1994

Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkinga 1994, SSB/NOU 1996:13.

nomsnittleg inntekt som svarte til 56 prosent av snittet for alle hushald i 1994, mot 57 prosent i 1986. Resten av småbarnsfamiliane hadde i snitt forbetra sine inn-
tekter relativt til gjennomsnittet for alle hushald.

For familiar med skolebarn var gjennomsnittsinntekta etter skatt ganske stabil, utan i 4. kvartil der det er ein

4.7. Gjennomsnittleg inntekt etter skatt rekna pr. forbrukseining i kvartilgrupper¹ for barne-familiar. Gjennomsnittleg inntekt for alle hushald = 100. Gini-koeffisient.² 1986, 1990 og 1994

	1986	1990	1994
Småbarnsfamiliar			
1. kvartil	57	56	56
2. kvartil	76	79	83
3. kvartil	94	97	101
4. kvartil	139	145	146
Gini-koeffisient	0,201	0,214	0,210
Skolebarnsfamiliar			
1. kvartil	69	67	66
2. kvartil	91	89	91
3. kvartil	109	107	111
4. kvartil	157	159	175
Gini-koeffisient	0,184	0,197	0,223

¹ Kvartilane omfatter den firedelen av småbarnsfamiliane/skolebarnsfamiliane som har høvesvis lågast (1. kvartil), nest lågast (2. kvartil), nest høgast (3. kvartil) og høgast (4. kvartil) inntekt etter skatt pr. forbrukseining.
² Gini-koeffisienten er eit mål på den samla inntektsskilnaden i kvar av gruppene. Den varierer mellom 0 og 1. Dess høgare Gini-koeffisient, dess større skilnad.
Kjelde: Inntekts- og formuesundersøkingane for hushald, SSB/NOU 1996:13.

Småbarnsfamiliar er her familiar der det yngste barnet er under 7 år. Skolebarnsfamiliar er familiar der det yngste barnet er 7-17 år. Her er det ikkje noko skille mellom par med barn og einslege forsørgjarar (med barn).

klar auke frå 1990 til 1994. Den dårlegast stilte firedelen hadde ei gjennomsnittleg inntekt som svarte til 66 prosent av snittet for hushald i 1994, mot 69 prosent i 1986. Samstundes ser ein at spreinga i inntekt er blitt større for skolebarnsfamiliane (sjå Gini-koeffisienten); mao. er skilnadene blitt større.

Tabell 4.8 syner inntektsskilnader i barnehushald i Noreg. Hushald med eitt barn hadde i snitt høgare inntekt pr. forbrukseining enn hushald med to eller fleire

Medlemmene i eit hushald utgjer ei forbrukseining. Ved bruk av omgrepet forbrukseining tek ein omsyn til stordriftsfordelar og at barn treng mindre enn vaksne. I tabell 4.7 er OECD-skalaen brukt: Ein vaksen har vekta 1,0, neste vaksne person i hushaldet har vekta 0,7, og barn (under 17 år) har vekta 0,5. Ein familie med to vaksne og to barn treng 2,7 gonger inntekta til ein einsleg person for å ha tilnærma same materielle levekår. Ein einsleg forsørgjar med eitt barn treng 1,5 gonger inntekta til ein einsleg. Til dømes: Om ein einsleg har ei inntekt på 100 000 kroner, så treng den einslege forsørgjaren 150 000 og parfamilien 270 000 kroner for å få same materielle kår.

Val av ein annan ekvivalensskala kan gje andre resultat. I tabell 4.8 er stordriftfordelane rekna som noko større.

4.8. Gjennomsnittleg kontantinntekt etter skatt pr. forbrukseining i desilar¹ for hushald med barn, gruppert etter talet på barn. $\theta=0,5$. 1996. Kroner

Desilar	Hushald med eitt barn	Hushald med to barn	Hushald med tre eller fleire barn
1	81 914	81 274	86 636
2	114 186	121 914	111 771
3	135 007	139 952	120 333
4	151 227	150 124	132 372
5	166 242	162 085	142 899
6	181 753	173 591	153 119
7	196 914	188 209	163 200
8	214 406	202 799	175 266
9	239 757	224 276	195 701
10	367 941	334 477	257 563
Gjennomsnitt	184 933	177 870	153 886

¹ Desilane omfatter den tidelen av hushalda med barn som har høvesvis lågast (1. desil), nest lågast (2. desil) og oppetter til høgast (10. desil) kontantinntekt etter skatt pr. forbrukseining.
Kjelde: Skattemodellen LOTTE, SSB/NOU 1996:13.

barn. Frå barna sin synsvinkel er det altså ikkje økonomisk fordelaktig å få sysken. Materielt sett har einebarn det best.

Skilnadene mellom 1. og 10. desil syner at det var større innbyrdes skilnader i gjennomsnittsinntekt for hushald med eitt barn enn for hushald med to eller fleire barn. Skilnaden var minst for hushald med tre eller fleire barn. Grunnen til dette er truleg ein større prosentdel einslege forsørgjarar i gruppa med berre eitt barn enn i dei andre gruppene.

Barn med gifte foreldre har familieinntekter over 300 000

Dei fem nordlegaste fylka, samt Sogn og Fjordane, hadde høgast prosentdel *ektepar med to barn 0-16 år* der begge var yrkestilknytta (heil- og/eller deltid). Lågast låg Vest-Agder, der 65 prosent av ektepar med to barn 0-16 år hadde begge foreldra ute i arbeidslivet. Oslo skilde seg ut med så mykje som 6 prosent foreldrepar utan yrkestilknytting (*Samfunnsspeilet 1/97*, SSB).

40 prosent av ektepara med to barn under 17 år hadde ei inntekt etter skatt på mellom 300 og 400 000 kroner i Noreg i 1994. Dette kan lesast ut av tabell 4.10. Inntekter mellom 200 000 og 300 000 kroner var òg ganske vanleg, om lag ein tredel av ektepara låg på dette inntektstrinnet. Det var få som hadde ei årleg inntekt etter skatt over 500 000 kroner, i alle fall medan dei hadde to barn under 17 år. Oslo og Akershus, følgd av Rogaland hadde flest med så høge inntekter.

I sju fylke hadde den største prosentdelen av ektepara med to barn 0-16 år ei inntekt på 200 000 til 300 000 kroner, medan i resten av fylka hadde den største delen

Ein person er yrkestilknytta dersom yrkesinntekta, dvs. summen av næringsinntekt og lønsinntekt, overstig minstepensjonen til einslege i folketrygda.

4.9. Talet på ektepar med to barn under 17 år fordelt på ulike inntektstrinn, etter fylke. 1994. Prosent

	Inntekt etter skatt (1 000 kroner)					
	Alle	-199	200-299	300-399	400-499	500-
Landet	100,0	7,5	34,6	40,0	12,2	5,7
Østfold	100,0	8,2	42,1	38,3	8,1	3,3
Akershus	100,0	5,0	25,1	40,1	19,8	10,0
Oslo	100,0	11,3	22,0	33,5	19,3	13,9
Hedmark	100,0	9,8	43,1	37,3	7,2	2,6
Oppland	100,0	10,5	43,3	35,8	7,8	2,7
Buskerud	100,0	7,8	35,6	40,7	11,2	4,7
Vestfold	100,0	6,1	38,2	40,0	11,1	4,5
Telemark	100,0	8,1	41,1	39,3	8,3	3,3
Aust-Agder	100,0	8,7	45,4	36,9	6,7	2,3
Vest-Agder	100,0	8,7	44,7	36,7	7,0	3,1
Rogaland	100,0	5,8	32,3	40,1	13,6	8,1
Hordaland	100,0	6,3	35,3	42,0	11,8	4,6
Sogn og Fjordane	100,0	7,0	39,5	43,4	7,7	2,4
Møre og Romsdal	100,0	7,2	39,8	41,7	8,4	2,9
Sør-Trøndelag	100,0	7,5	33,8	42,4	12,2	4,1
Nord-Trøndelag	100,0	7,6	42,9	40,2	7,1	2,3
Nordland	100,0	7,4	33,3	47,8	8,9	2,7
Troms	100,0	6,7	30,7	47,9	11,6	3,1
Finnmark	100,0	5,3	23,2	49,0	16,7	6,0

Kjelde: Samfunnsspeilet 1/97, SSB.

ei inntekt etter skatt som låg opptil 100 000 kroner over dette. I dei tre nordlegaste fylka hadde opp mot 50 prosent av ektepara med to barn ei inntekt etter skatt på mellom 300 000 og 400 000 kroner. Oslo hadde både den største prosentdelen ektepar med over 500 000 kroner i inntekt etter skatt og den største prosentdelen med ei inntekt etter skatt på under 200 000 kroner i året.

Auke i forbruket

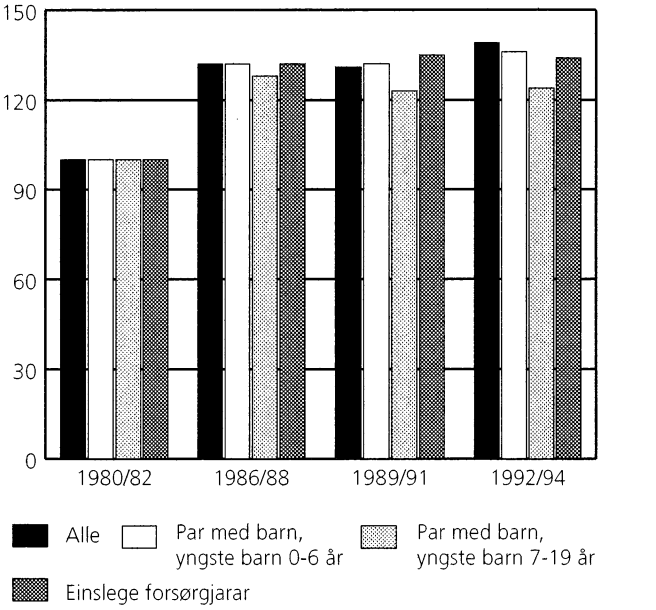
Forbruket har auka for alle typar av norske hushald dei siste 15-20 åra, men endringa var særleg stor frå 1980/82 til 1986/88 (sjå tabell 4.10). Dei totale forbruksut-

4.10. Utvikling i total forbruksutgift pr. forbrukeining i ulike hushaldsgrupper i faste prisar. 1980/82, 1986/88, 1989/91 og 1992/94. Indeks 1980/82 = 100

	1980/82	1986/88	1989/91	1992/94
Alle	100	132	131	139
Par med barn, yngste barn 0-6 år	100	132	132	136
Par med barn, yngste barn 7-19 år	100	128	123	124
Einslege forsørgjarar	100	132	135	134
Einslege 16-44 år	100	135	127	125
Einslege 45-64 år	100	136	115	148
Einslege 65-85 år	100	126	134	146
Par utan barn, hovudperson 16-44 år	100	128	124	107
Par utan barn, hovudperson 45-64 år	100	135	140	144
Par utan barn, hovudperson 65-85 år	100	132	138	145

Kjelde: Forbruksundersøkingane, SSB/NOU 1996:13.

Figur 4.3. Utviklinga i total forbruksutgift pr. forbrukeining for nokre hushaldstypar i faste prisar. 1980/82, 1986/88, 1989/91 og 1992/94. Indeks 1980/82=100

Kjelde: Forbruksundersøkingane, SSB/NOU 1996:13.

giftene til dei ulike hushalda steig likt med “alle” i den første perioden, sidan har dei halde seg stabile for dei fleste hushalda. Når det gjeld par med barn der det yngste barnet var 0-6 år, har forbruket vore ganske stabilt frå 1986/88 til 1992/94. Par med barn der det yngste barnet var mellom 7 og 19 år, hadde som dei andre hushalda ein auke i forbruksutgifter pr. forbrukeining rundt midten av 1980-talet, men forbruket i faste prisar har sidan gått noko ned.

Forbruksbudsjett for barnefamiliar

Tabell 4.11 er eit døme på forbruksbudsjett for familien Nordmann. Familien Nordmann omfattar mor, far, Kari på 11 og Lars på 5 år. Lars er i barnehage. For kvart forbruksområde er individspesifikke utgifter for kvar person (kjønns- og aldersregulert) lagde saman. T.d.: Mat og drikke til Lars 673 kroner (950 - 277 kroner for mat i barnehagen), til Kari 1 110, til mor 1 120 og til far 1 500, til saman 4 403 kroner.

Budsjettet speglar utgifter ved eit rimeleg forbruksnivå med nøkternt vareutval med kontant betaling. Buutgifter og feriar er blant dei utgiftene som ikkje er medrekna her. Budsjettet er berre eigna til å rekne ut dei totale kostnadene for hushald med minst ein vaksen person. Ein får eit uttrykk for hushaldet sine forbruksutgifter og ikkje utgifter for einskildpersonar, som til dømes barn.

Sjå i *Standardbudsjett for forbruksutgifter 97* frå Statens institutt for forbruksforskning for meir informasjon om ulike kriterium som er nytta i budsjettet.

4.11. Budsjett for kjernefamilien Lars, Kari, mor og far Nordmann		
		Kroner
Mat og drikke	4 400	
Klær og sko	2 080	
Helse og hygiene	850	
Leik og fritid	1 620	
Til saman	8 950	
- 20 prosent «stordriftseffekt»	1 790	
Til saman	7 160	
Reise	920	
Andre daglegvarer	340	
Hushaldsartiklar	370	
Møblar	430	
Telefon, mediebruk	970	
Bilkostnader	1 730	
Til saman	4 760	
Utgifter pr. måned	11 920	
Utgifter pr. år	143 040	
Barnehage i 11 månader ¹	33 550	
Korreksjon for mat 1 måned ²	277	
Totale «utgifter» (avrunda)	176 870	

¹ SIFO har som føresetnad at Lars er i barnehage og har rekna utgiftene etter ei inntekt over kr 220 000.

² «Matpengar» til barnehagen blei trekte frå ved berekning av budsjettposten «Mat og drikke» for alle året sine 12 månader. Derfor må matutgiftene korrigeras for feriemånaden.

Kjelde: Statens institutt for forbruksforskning, 1997.

Med utgifter på om lag 12 000 kroner i månaden kjem familien Nordmann opp i eit årleg forbruk på 143 000 kroner for hushaldet. Utgifter til barnehage kjem i tillegg, slik at samla forbruksutgifter pr. år er nesten 177 000 kroner.

Mat og drikke er den største utgiftsposten. Deretter følgjer barnehage, med 19 prosent av årstotalen. Klær og sko stod for om lag like mykje som bilkostnadene av forbruket.

5. Barn og unge i barnevernet

Besøksheim, økonomisk stønad, støttekontakt og/eller barnehageplass var dei barneverntiltaka som oftast vart nytta i Oslo pr. 31. desember 1996. I alt var det 23 barn med hjelpe- eller omsorgstiltak pr. 1 000 barn 0-17 år i fylket. Samstundes disponerte fylket 3,3 plassar i barneverninstitusjonar, pr. 1 000 barn 0-17 år.

Statistikken om økonomisk sosialhjelp og barnevern byggjer på individoppgåver om den einskilde mottakar. Det blir òg samla inn data om talet på årsverk, institusjonar og tal frå kommunerekneskapane.

Ny sosiallov - lov om sosiale tjenester og ny barnevernlov (BVL) - lov om barneverntjenester trådde i kraft frå 1. januar 1993. Lovendringane og følgjande endringar i registreringssystema gjer at tal før og etter 1992 ikkje direkte kan samanliknast.

BVL omfattar personar under 20 år. Barneverntenesta er ei kommunal oppgåve. Fylkeskommunen har ansvar for planlegging og drift av barneverninstitusjonane, sjølv om eigarforholda varierer.

Sjå NOS Sosialstatistikk for fleire opplysingar. Når det gjeld barnevern, blir det av omsyn til personvernet ikkje gjeve tabellar på kommunenivå som inneheld kjennemerker som stadfestar alder, kjønn, familiesituasjon mv. til klienten.

Tala er dels landstal, dels fylkestal og dels kommunetal. Regionalt nivå står i tabelltittelen.

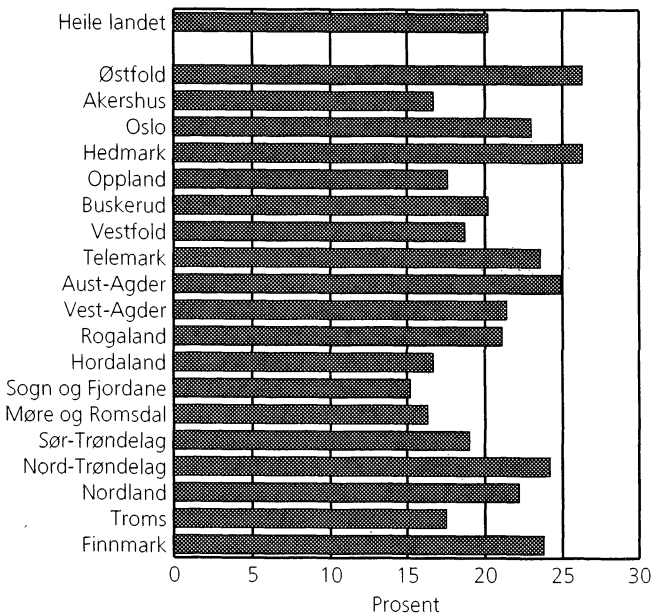
2 prosent med barneverntiltak på landsbasis

Tabell 5.1 syner at 2 prosent av alle barn i alderen 0 til og med 17 år i Noreg hadde tiltak frå barnevernet 31. desember 1996. Flest barn med barneverntiltak hadde Østfold og Hedmark, med 26,3 av 1 000 barn 0-17 år. Sogn og Fjordane låg lågast i 1996, med 15,2 av 1 000 barn 0-17 år.

5.1. Barn med barneverntiltak 31. desember, etter tiltak. Fylke. 1987-1996							
Fylke	Omsorgstiltak						Barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år
	I alt	I alt	Fosterheim	Barnevern-institusjon	Andre omsorgstiltak	Hjelpetiltak	
1987	12 147	3 795	3 167	657	:	8 352 ¹	11,0
1988	12 475	4 112	3 408	732	:	8 363 ¹	11,3
1989	13 953	4 381	3 596	828	:	9 572 ¹	12,5
1990	15 337	4 836	3 948	939	:	10 502 ¹	14,1
1991	17 848	5 034	4 122	971	:	12 814 ¹	16,6
1992	19 590	7 351	5 072	1 036	1 243	12 239 ¹	18,4
1993	20 532	6 018	4 641	583	794	14 514	19,8
1994	20 699	5 350	4 267	515	568	15 349	19,9
1995	21 142	5 095	4 216	428	451	16 047	20,2
1996	21 505	4 845	3 981	408	456	16 660	20,2
Østfold	1 436	345	293	22	30	1 091	26,3
Akershus	1 911	329	246	39	44	1 582	16,7
Oslo	2 290	653	547	50	56	1 637	23,0
Hedmark	1 073	150	134	9	7	923	26,3
Oppland	701	110	100	6	4	591	17,6
Buskerud	1 081	202	159	14	29	879	20,2
Vestfold	912	262	228	15	19	650	18,7
Telemark	900	217	183	25	9	683	23,6
Aust-Agder	631	135	117	17	1	496	24,9
Vest-Agder	862	210	174	17	19	652	21,4
Rogaland	2 102	540	427	55	58	1 562	21,1
Hordaland	1 834	455	353	38	64	1 379	16,7
Sogn og Fjordane	416	57	50	7	-	359	15,2
Møre og Romsdal	984	183	130	32	21	801	16,3
Sør-Trøndelag	1 183	320	255	28	37	863	19,0
Nord-Trøndelag	774	143	125	8	10	631	24,2
Nordland	1 305	261	238	13	10	1 044	22,2
Troms	654	147	113	4	30	507	17,5
Finnmark	456	126	109	9	8	330	23,8

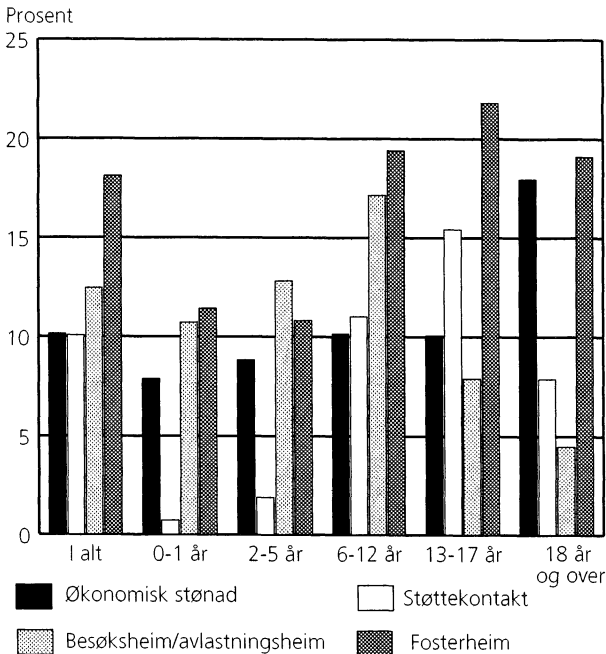
¹ Medrekna barn med uoppgjeve tiltak.
Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Figur 5.1. Barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år. Fylke. 31. desember 1996

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Figur 5.2. Bruk av nokre barneverntiltak, etter alder. Oslo. 31. desember 1996. Prosent

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Hjelpetiltaka utgjorde over tre firedelar (77 prosent) av tiltaka, med 16 660 av 21 505 barneverntiltak ved slutten av året. Av omsorgstiltaka var fosterheimsplasing det vanlegaste tiltaket.

Besøksheim og økonomisk stønad mest nytta

At besøksheim og økonomisk stønad var vanlege typar tiltak i Oslo, syner tabell 5.2. 23 prosent av dei 3 729 tiltaka var tilbod om økonomisk stønad og/eller be-

søksheim. Støttekontakt og barnehageplass var òg ofte blant tiltaka som vart nytta pr. 31. desember 1996. For barna under 18 år var det anten tilsyn, barnehage, besøksheim/avlastningsheim eller støttekontakt som vart mest nytta. Økonomisk stønad saman med barneverninstitusjon var dei to tiltaka som var vanlegast for personar mellom 18 og 20 år (tala her inkluderer òg dei med uoppgeve alder).

Til saman 3 729 tiltak var i bruk for 2 290 personar under 20 år på slutten av 1996. Kvart barn kan ha eitt, to eller fleire tiltak, slik at det vil vere kombinasjonar av tiltak for nokre av barnevernklientane.

23 av 1 000 barn 0-17 år med tiltak i Oslo
Oslo låg over landsgjennomsnittet på barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år ved slutten av året i 1996. Talet for Oslo var 23 pr. 1 000, medan talet for landet var 20. Dette syner tabell 5.3. Innanfor kommunen finn vi store variasjonar: Sagene-Torshov med 66,2 barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år og Vinderen med 4,0.

Hjelpetiltak kan t.d. vere økonomisk stønad, barnehage, støttekontakt, tilsyn, besøksheim/avlastningsheim, heimkonsulent, avlastningsinstitusjon, foreldre-/barnplassar (mødreheim), poliklinisk behandling i barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon, hjelp til bolig mv. Barn kan bli plasserte utanfor heimen - t.d. fosterheim - utan at ein må treffe vedtak om å ta omsorga. Ei slik plassering etter BVL paragraf 4-4 femte ledd, vil då vere eit hjelpetiltak.

Omsorgstiltak er tiltak heimla i paragraf 4-12 som t.d. beredskapsheim, fosterheim, barne-/ungdomsheim, bu-/arbeidskollektiv, rusmiddelinstitusjon, barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon, psykiatrisk institusjon eller andre omsorgstiltak utanfor heimen.

2 900 Oslo-barn mottok barneverntiltak i løpet av 1996. Nær tre firedelar av desse tiltaka var hjelpetiltak. På slutten av året var om lag 2 300 barn under tiltak, og framleis utgjorde hjelpetiltaka hovudtyngda av barneverntiltaka.

Høgt utdanna personale

Ved slutten av 1996 var det i Oslo 364,1 bemanna stillingar i den kommunale barneverntenesta (jf. tabell 5.4). Dette utgjorde 3,8 tilsette pr. 1 000 innbyggjarar i alderen 0 til og med 17 år. Samstundes var det 11,7 ledige stillingar i barneverntenesta i Oslo kommune.

Av dei 364,1 stillingane var dei fleste tilsette personar med høgskole- eller universitetsutdanning. Medan

Alle stillingar er rekna om til heile stillingar/årsverk pr. 31. desember 1996.

5.2. Barn med barneverntiltak 31. desember, etter alder og tiltak. Oslo. 1996

Tiltak	Alder					
	I alt	0-1 år	2-5 år	6-12 år	13-17 år	18 år og over
Barn i alt	2 290	87	418	888	787	110
Tiltak i alt¹	3 729	140	749	1 469	1 193	178
Økonomisk stønad	378	11	66	149	120	32
Barnehage	358	16	261	81	-	-
Støttekontakt	375	1	14	162	184	14
Tilsyn	313	22	62	121	102	6
Besøksheim/avlastningsheim	465	15	96	252	94	8
Heimkonsulent/avlastning i heimen	83	10	18	35	19	1
Avlastningsinstitusjon	18	-	-	10	6	2
Fritidsaktivitetar	153	-	2	85	56	10
Utdanning/arbeid	17	1	1	1	9	5
Bustad	21	-	-	-	11	10
Foreldre-/barneplassar (inkl. mødreheim)	42	9	24	9	-	-
Medisinsk undersøking og behandling	9	-	1	2	5	1
Behandling av barn med særlege behandlings- og opplæringsbehov	25	1	1	11	10	2
Beredskapsheim	56	11	17	13	15	-
Fosterheim (utanom familien)	299	8	39	120	114	18
Fosterheim (familieplassering)	150	2	15	68	56	9
Forsterka fosterheim	227	6	27	97	90	7
Barneverninstitusjon	136	-	5	16	93	22
Bu-/arbeidskollektiv	15	-	-	-	9	6
Rusmiddelinstitusjon	13	-	2	-	6	5
Barne- og ungdomspsykiatrisk institusjon	18	-	-	8	10	-
Psykiatrisk institusjon/avdeling	4	-	-	1	3	-
Andre tiltak	554	27	98	228	181	20

¹ Kvart barn kan ha fleire tiltak. Summen av tiltak er derfor større enn barn i alt.
Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

5.3. Barn med barneverntiltak i løpet av året og på slutten av året, etter tiltak og bydel. 1996

Bydel	I løpet av året			På slutten av året			Barn med barneverntiltak pr. 1 000 barn 0-17 år
	I alt	Omsorgs-tiltak	Hjelpe-tiltak	I alt	Omsorgs-tiltak	Hjelpe-tiltak	
Heile landet	28 592	5 905	22 687	21 505	4 845	16 660	20,2
Oslo i alt	2 907	771	2 136	2 290	653	1 637	23,0
Bygdøy-Frogner	68	13	55	55	12	43	22,8
Uranienborg-Majorstua	66	22	44	54	19	35	24,2
St.Hanshaugen-Ullevål	121	23	98	80	19	61	23,5
Sagene-Torshov	248	79	169	210	72	138	66,2
Grünerløkka-Sofienberg	206	48	158	160	40	120	36,7
Gamle Oslo	256	66	190	238	54	184	46,3
Ekeberg-Bekkelaget	56	14	42	36	12	24	10,3
Nordstrand	36	6	30	31	3	28	8,3
Søndre Nordstrand	290	75	215	209	68	141	20,9
Lambertseter	65	13	52	42	9	33	26,3
Bøler	46	13	33	35	12	23	13,7
Manglerud	74	20	54	52	18	34	23,0
Østensjø	99	24	75	71	21	50	23,8
Helsfyr-Sinsen	176	39	137	149	35	114	49,0
Hellerud	63	26	37	53	21	32	16,6
Furuset	248	84	164	193	69	124	25,4
Stovner	183	55	128	169	51	118	34,5
Romsås	87	19	68	58	15	43	32,5
Grorud	93	35	58	75	30	45	22,0
Bjerke	131	26	105	100	24	76	22,3
Grefsen-Kjelsås	39	12	27	35	10	25	8,8
Sogn	40	7	33	28	4	24	8,4
Vinderen	35	6	29	19	5	14	4,0
Røa	57	18	39	37	12	25	7,4
Ullern	87	20	67	72	15	57	12,3
Innvandretaten	37	8	29	29	3	26	.

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

5.4. Årsverk i barneverntenesta pr. 31. desember. Bydel. 1996

Bydel	Stillingar i alt	Herav engasje- ment- stillingar	Tilsette etter utdanning						Ledige stillingar	Tilsette pr. 1 000 innbyggjarar 0-17 år
			I alt	Sosio- nomar	Barnevern- pedagogar	Anna høgskole-/ universitets- utdanning	Kontor-/ merkantil utdanning	Anna utdanning/ ufaglært		
Oslo	375,8	11,9	364,1	133,8	149,5	31,2	45,8	3,9	11,7	3,8
Bygdøy-Frogner	6,5	-	6,5	4,0	1,5	-	1,0	-	-	0,1
Uranienborg-Majorstua	7,5	-	7,5	2,5	4,0	-	1,0	-	-	-
St.Hanshaugen-Ullevål	11,5	1,0	11,5	7,5	1,0	1,0	2,0	-	-	-
Sagene-Torshov	36,6	1,6	36,6	8,0	22,6	1,0	5,0	-	-	-
Grünerløkka-Sofienberg	29,5	-	29,5	12,0	9,0	5,0	3,5	-	-	-
Gamle Oslo	29,0	2,0	27,0	10,0	12,0	2,0	3,0	-	2,0	-
Ekeberg-Bekkelaget ...	6,0	-	5,0	1,0	2,0	1,0	1,0	-	1,0	-
Nordstrand	6,0	-	6,0	-	4,0	1,0	1,0	-	-	-
Søndre Nordstrand	36,5	-	36,5	16,0	14,0	2,0	4,5	-	-	-
Lambertseter	6,0	-	6,0	1,0	4,0	-	1,0	-	-	-
Bøler	7,0	-	7,0	2,0	4,0	-	1,0	-	-	-
Manglerud	9,8	1,3	9,8	4,8	2,1	1,7	1,3	-	-	-
Østensjø	9,0	-	9,0	6,0	3,0	-	-	-	-	-
Helsfyr-Sinsen	16,5	-	16,5	9,5	5,0	-	2,0	-	-	-
Hellerud	12,0	-	11,0	3,0	5,0	2,0	1,0	-	1,0	-
Furuset	34,4	2,0	34,2	7,5	15,8	4,0	5,5	1,4	0,2	-
Stovner	28,0	-	27,5	8,0	12,0	4,0	3,5	-	0,5	-
Romsås	15,0	-	13,0	5,0	5,0	2,0	1,0	-	2,0	-
Grorud	12,5	-	12,5	3,0	6,5	1,0	2,0	-	-	-
Bjerke	14,0	-	14,0	7,5	4,5	-	2,0	-	-	-
Grefsen-Kjelsås	7,0	-	6,0	1,5	4,0	-	0,5	-	1,0	-
Sogn	4,0	-	4,0	3,0	1,0	-	-	-	-	-
Vinderen	3,0	2,0	2,0	-	1,0	-	-	1,0	1,0	-
Røa	10,0	-	8,0	5,0	2,0	-	1,0	-	2,0	-
Ullern	9,0	2,0	8,0	2,0	3,0	3,0	-	-	1,0	-
Innvandretaten	9,5	-	9,5	4,0	1,5	0,5	2,0	1,5	-	-

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

5.5. Barn med barneverntiltak i løpet av året og på slutten av året. Tal for kjønn og alder. Absolutte tal og pr. 1 000 barn 0-17 år. Heile landet. 1996

	I løpet av året		På slutten av året	
	Absolutte tal	Pr. 1 000	Absolutte tal	Pr. 1 000
Alle	28 592	26,1	21 505	20,2
Kjønn				
Gutar	16 168	29,0	12 022	22,1
Jenter	12 783	23,8	9 469	18,2
Uoppgjeve	19	.	14	.
Alder				
0 år	312	5,1	260	4,3
1 "	692	11,4	559	9,2
2 "	1 031	17,1	806	13,3
3 "	1 376	22,8	1 099	18,2
4 "	1 593	26,1	1 307	21,4
5 "	1 844	29,8	1 482	23,9
6 "	1 894	30,6	1 470	23,7
7 "	1 783	29,6	1 192	19,8
8 "	1 548	26,5	1 225	21,0
9 "	1 596	28,9	1 252	22,7
10 "	1 594	29,5	1 185	22,0
11 "	1 589	30,2	1 259	23,9
12 "	1 567	30,1	1 189	22,9
13 "	1 581	30,7	1 219	23,6
14 "	1 667	31,6	1 313	24,9
15 "	1 822	34,7	1 365	26,0
16 "	1 862	35,2	1 279	24,2
17 "	1 707	32,0	1 235	23,2
18 år og over eller uoppgjeve	1 912	.	809	.

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

sosionomar og barnevernpedagogar fylde 134 og 150 årsverk kvar, stod tilsette med anna høgskole- eller universitetsutdanning for 31 årsverk.

Flest gutar med barneverntiltak

Det var flest gutar innom barnevernet i løpet av 1996. På landsbasis var det på slutten av året 12 000 gutar med barneverntiltak, medan det på same tid var 9 500 jenter med tiltak. Tala i tabell 5.5 syner at på landsbasis mottok 22,1 pr. 1 000 gutar 0-17 år og 18,2 pr. 1 000 jenter 0-17 år barneverntiltak ved utgangen av 1996.

Ungdomar i tenåra var hyppigast representerte blant barna med barneverntiltak i løpet av året, sett pr. 1 000 barn i landet i same alder. Hovudtendensen er aukande inngripnad frå barnevernet samstundes med aukande alder på barnet. Unnataket er ein “topp” i intervallet 5-7 år og ein markert nedgang frå 16 til 17 år. Tala ved utgangen av året syner det same, men her låg delen 11-åringar også ganske høgt i 1996, med 23,9 pr. 1 000 11-åringar. Flest barn med barneverntiltak finn ein generelt på aldersstega 15 og 16 år, det vil seie ved overgangen mellom ungdomsskole og vidaregåande skole.

14 100 avslutta undersøkingssaker

Barneverntenesta har rett og plikt til å starte ei undersøking når det er rimeleg grunn til å tru at barn lever under slike høve at det kan bli aktuelt med tiltak etter lov om barneverntjenester. Undersøkingane baserer seg

5.6. Undersøkingssaker avslutta, etter konklusjon og kjønn, alder og fylke. 1996

	Undersøkingssaker avslutta	Konklusjon			Undersøkingssaker pr. 1 000 barn 0-17 år
		Vedtak etter BVL	Lagt bort/råd/rettleiing	Uopp-gjeve	
I alt	14 113	7 219	6 595	299	14,5
Kjønn					
Gutar	7 701	3 991	3 534	176	15,4
Jenter	6 396	3 223	3 050	123	13,6
Uopp-gjeve ..	16	5	11	-	.
Alder					
0- 1 år	1 084	650	413	21	10,4
2- 5 år	3 294	1 815	1 421	58	14,1
6-12 år	5 043	2 592	2 334	117	13,6
13-17 år	4 308	2 014	2 196	98	17,1
18 år og over eller uopp-gjeve ...	384	148	231	5	.
Fylke					
Østfold	709	318	378	13	14,1
Akershus	1 198	620	537	41	11,4
Oslo	1 396	638	731	27	15,5
Hedmark	570	346	215	9	15,6
Oppland	439	271	162	6	12,9
Buskerud	738	347	377	14	14,4
Vestfold	803	366	421	16	17,4
Telemark	570	301	259	10	16,8
Aust-Agder ..	314	206	102	6	13,0
Vest-Agder ..	517	276	236	5	14,1
Rogaland	1 054	515	505	34	11,9
Hordaland ...	1 649	597	1 010	42	15,4
Sogn og Fjordane	311	184	123	4	12,4
Møre og Romsdal	710	409	284	17	12,6
Sør-Trøndelag	809	418	372	19	14,1
Nord-Trøndelag	508	342	162	4	17,1
Nordland	943	536	385	22	19,4
Troms	584	354	225	5	16,5
Finnmark	291	175	111	5	18,7

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

Oslo disponerte 3,3 plassar pr. 1 000 0-17-åringar

Tabell 5.7 syner at det var 1 481 plassar til saman i norske barneverninstitusjonar pr. 15. januar 1998. Desse plassane kan disponerast av alle fylka etter avtale; med andre ord, fylka betaler for ei viss mengd plassar som ikkje treng vere lokaliserte i eitt bestemt fylke. Dei fleste institusjonane har likevel plassane sine knytt til eitt fylke.

Oslo disponerte flest plassar med 313 av 1 481 plassar i barneverninstitusjonar. Dette betyr òg at Oslo hadde flest plassar i forhold til folketalet 0-17 år. Med 3,3 plassar pr. 1 000 barn 0-17 år låg Oslo godt over dei andre fylka. Finnmark følgde som nummer to med 2,0 plassar pr. 1 000 barn 0-17 år. Østfold kom på tredje-plass, med 1,7, saman med Telemark og Aust-Agder.

Ungdomsheimar var typen barneverninstitusjon med flest plassar. Ungdomsheimane utgjorde ein tredel av alle plassane, og alle fylka disponerte slike plassar. Berre ni fylke hadde mødreheimar.

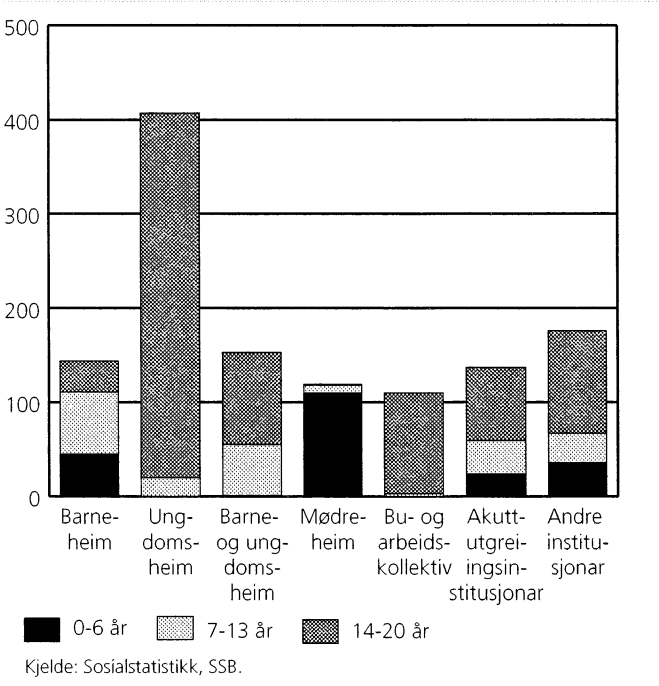
Dei 186 barneheimsplassane utgjorde 13 prosent av institusjonsplassane.

At eit fylke disponerer ein plass i ein barneverninstitusjon betyr ikkje at fylket alltid har eit barn som tek opp plassen. Ein plass er ikkje det same som ein bebuar.

Ungdomsheimane hadde flest bebuarar

Pr. 15. januar 1998 var det 1 250 bebuarar i barneverninstitusjonane i Noreg. Desse tala finst i tabell 5.8. Gutane talde over 100 fleire enn jentene, og prosentdelen

Figur 5.3. Bebuarar i barneverninstitusjonar, etter alder og institusjonstype. Heile landet. Pr. 15. januar 1998. Absolutte tal

på skriftlege eller munnlege meldingar til barneverntenesta.

I alt 14 100 undersøkingssaker vart avslutta i 1996, det vil seie 14,5 undersøkingssaker pr. 1 000 barn i landet (jf. tabell 5.6). Litt meir enn halvparten av sakene gjaldt gutar.

Konklusjonen viste seg oftast å vere eit vedtak etter barnevernlova. Av dei undersøkingssakene som vart avslutta, vart konklusjonen i vel halvparten av sakene at det skulle setjast inn barneverntiltak. Resten av sakene vart lagt bort etter at barneverntenesta hadde gjeve familien råd/rettleiing.

Nordland hadde flest avslutta undersøkingssaker i 1996, med 19,4 saker pr. 1 000 barn 0-17 år. Akershus og Rogaland hadde færrest saker pr. 1 000 barn 0-17 år med 11,4 og 11,9. Oslo hadde 15,5 saker. Dette var over landsgjennomsnittet.

5.7. Plassar i barneverninstitusjonar, etter institusjonstype.¹ Fylke. Pr. 15. januar 1998

	I alt	Barne-heim	Ungdoms-heim	Barne- og ungdoms-heim	Mødre-heim	Bu- og arbeids-kollektiv	Akuttut-greings-institusjon	Andre institusjonar	Plassar pr. 1 000 barn 0-17 år
Heile landet	1 481	186	486	178	127	120	179	205	1,4
Østfold	89	-	37	9	6	3	15	19	1,7
Akershus	163	5	49	34	8	15	18	34	1,5
Oslo	313	33	86	23	68	28	41	34	3,3
Hedmark	32	-	8	8	-	-	8	8	0,8
Oppland	24	-	8	-	-	-	16	-	0,6
Buskerud	72	21	23	3	3	13	-	9	1,4
Vestfold	48	6	19	-	6	5	7	5	1,0
Telemark	64	19	12	8	-	1	15	9	1,7
Aust-Agder	41	15	9	-	-	2	12	3	1,7
Vest-Agder	37	-	28	8	-	-	-	1	1,0
Rogaland	141	5	21	38	-	20	21	36	1,4
Hordaland	132	48	24	2	17	10	16	15	1,2
Sogn og Fjordane	19	-	12	6	-	-	-	1	0,7
Møre og Romsdal	54	10	42	1	-	1	-	-	0,9
Sør-Trøndelag	87	12	37	19	8	4	-	7	1,4
Nord-Trøndelag	22	-	9	5	-	-	-	8	0,7
Nordland	50	6	29	6	6	3	-	-	0,9
Troms	57	6	12	8	5	14	-	12	1,6
Finnmark	36	-	21	-	-	1	10	4	2,0

¹ Tal på plassar som fylket disponerer.
Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

5.8. Bebuarar i barneverninstitusjonar, etter institusjonstype, kjønn og alder. Heile landet. Pr. 15. januar 1998

Kjønn og alder	I alt	Barne-heim	Ungdoms-heim	Barne- og ungdoms-heim	Mødre-heim	Bu- og arbeids-kollektiv	Akuttut-greings-institusjonar	Andre institusjonar
I alt	1 246	144	407	153	119	110	137	176
0- 2 år	133	28	-	-	85	-	5	15
3- 6 "	83	17	-	1	25	-	19	21
7-13 "	217	66	20	54	8	3	35	31
14-17 "	684	29	325	81	-	81	78	90
18-20 "	129	4	62	17	1	26	-	19
Gutar	680	81	235	88	57	54	69	96
0- 2 år	63	12	-	-	40	-	2	9
3- 6 "	44	9	-	1	14	-	8	12
7-13 "	136	41	15	37	3	1	19	20
14-17 "	362	17	184	36	-	40	40	45
18-20 "	75	2	36	14	-	13	-	10
Jenter	566	63	172	65	62	56	68	80
0- 2 år	70	16	-	-	45	-	3	6
3- 6 "	39	8	-	-	11	-	11	9
7-13 "	81	25	5	17	5	2	16	11
14-17 "	322	12	141	45	-	41	38	45
18-20 "	54	2	26	3	1	13	-	9

Kjelde: Sosialstatistikk, SSB.

for kjønna var med dette 55 prosent gutar og 45 prosent jenter blant bebuarane.

Ungdomsheimane hadde flest bebuarar, med 33 prosent av totalen. Gutar i ungdomsheimar utgjorde 35 prosent av alle gutane i barneverninstitusjonar, medan 30 prosent av alle jentene i barneverninstitusjonar var bebuarar på ungdomsheimar. Elles var jentene relativt jamt fordelte over institusjonstypene. For gutane var barne- og ungdomsheim den nest vanlegaste institusjonsbustaden (“andre institusjonar” har ein sett bort i frå).

Aldersmessig var 14-17-åringane i fleirtal blant bebuarane. 684 av 1 246, eller 55 prosent, var i denne aldersgruppa, som utgjorde under ein femdel av det samla aldersspennet. Aldersgruppa 7-13 år talde 217 bebuar-

rar. Aldersgruppa 14-17 år utgjorde hovudtyngda for begge kjønn, med høvesvis 53 prosent av gutane og 57 prosent av jentene.

Kapittel 1360 i kommunerekneskapane, “Tiltak inn- anfor barne- og ungdomsvernet”, dekkjer blant anna utgifter til barneheimar, fosterheimar, barnevernsku- ratorar, ettervern, støttekontaktar, for å nevne noko. Føringa av driftsutgifter og lønsutgifter gjev rom for kommunale variasjonar og dermed vanskar med samanlikningar. Korrigerte tal finst i faktaarka “Kom- munens økonomi og tjenesteproduksjon” og i NOS *Kommune-Norge i tall* frå SSB. NOS *Strukturtall for kommunenes økonomi* kan òg konsulterast om økono- miske tal er ønskjeleg. Publikasjonane gjer greie for styrke og veikskap ved tala.

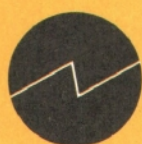
B

Returadresse:
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Drø
N-0033 Oslo

Publikasjonane kan tingast frå:

Statistisk sentralbyrå
Salg- og abonnementservice
2225 Kongsvinger

Telefon: 62 88 55 00
Telefaks: 62 88 55 95

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway